

(สำหรับโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรบูรณาการ) หรือ

2. ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2540 หลักสูตรอิสลามศึกษาตอนกลาง พุทธศักราช 2540 และหลักสูตรอิสลามศึกษาตอนต้นตอนปลาย พุทธศักราช 2523 ควบคู่ไปกับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521 หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2524 (สำหรับโรงเรียนที่ไม่ได้ใช้หลักสูตรบูรณาการ)

งานวิจัยเกี่ยวกับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

สภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีความแตกต่างจากเขตการศึกษาอื่นๆ ในประเทศไทยในเรื่องหลักสูตร รวมถึงสภาพความแตกต่างทางด้านภาษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีงานวิจัย รายงานและบทความที่ผ่านมา ได้แสดงถึงผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ โดยทั่วไปและการเรียนภาษาต่างประเทศของ นักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อยู่ในเกณฑ์ต่ำ ในบรรดางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ภาษาต่างประเทศนั้น พบเพียงการศึกษาผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนเฉพาะภาษาอังกฤษเท่านั้น (สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา 2, 2542; ไชนิ แวมุซอ, 2536) ส่วนงานวิจัย ภาษาต่างประเทศอื่นๆพบน้อยมาก (อนันต์ โอภะ และแวอุเซ็ง มะแคเฮะ, 2527) โดยผลจากการวิจัยที่พบ ชี้ให้เห็นว่าปัญหามาตรฐานการจัดการศึกษาและปัญหาการสื่อสารทางภาษาเป็นปัจจัยหลัก ทำให้เกิดปัญหา การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม นอกจากนี้ การศึกษา วิจัยและ บทความเกี่ยวกับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลามในเขตภาคใต้ตอนล่างคือปัตตานี ยะลา นราธิวาสและสตูล ที่เป็นเขตที่มีจำนวนโรงเรียนประเภทนี้ มากที่สุด แต่รายงานที่ศึกษาโรงเรียนประเภทเดียวกันในจังหวัดอื่นๆในภาคใต้ มีน้อยมาก

ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (2527: 6) อ้างถึงผลกระทบด้านลบของการใช้ภาษา มลายูถิ่นเป็นภาษาแม่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ว่า ทำให้เกิดปัญหาต่างๆ เช่น ผลสัมฤทธิ์การศึกษาโดยรวม ต่ำ ขาดแรงจูงใจในการเรียนรู้ เมื่อต้องใช้ภาษาไทย จะเกิดความรู้สึกลำบาก ถูกดูแคลน แม้กระทั่งบางคน เกิดความรู้สึกลำบากทางจิตวิทยาที่ผสมผสานกับการเมืองการปกครองว่า อาจจะถูกกลืนเชื้อชาติ

การขาดแรงจูงใจและความสนใจในการเรียนภาษาต่างประเทศของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอน ศาสนาอิสลาม ในช่วงปี 2527 ปราชญ์ชัดจั่น เมื่ออนันต์ โอภะและแวอุเซ็ง มะแคเฮะ (2527) ได้สำรวจ ความคิดเห็นของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ และใน รายงานดังกล่าวพบประเด็นเกี่ยวกับความคิดเห็นด้านการเรียนภาษาต่างประเทศที่น่าสนใจหลายประการ ดังนี้

1. นักเรียนสนใจภาษาต่างประเทศน้อยมากเมื่อเทียบกับรายวิชาอื่นๆ โดยในจำนวนนักเรียน 490 คน มีเพียงร้อยละ 12.04 ชอบภาษามลายูมากที่สุด ชอบภาษาอาหรับเป็นร้อยละ 9.57 และ ภาษาอังกฤษร้อยละ 8.57

2. นักเรียนคิดว่าตนเองไม่ค่อยถนัดในรายวิชาภาษาต่างประเทศ โดยพบว่าจากจำนวน 410 คน มีเพียงร้อยละ 22.44 ตอบว่าถนัดภาษามลายูมากที่สุด ร้อยละ 6.83 ถนัดภาษาอาหรับและร้อยละ 4.15 ถนัดภาษาอังกฤษ
3. นักเรียนคิดว่าตนเองมีผลการเรียนในภาษามลายูดีที่สุดในภาษาต่างประเทศ โดยพบว่าร้อยละ 16.32 คิดว่าตนเองได้คะแนนมากที่สุดในวิชาภาษามลายู ภาษาอาหรับร้อยละ 6.83 และภาษาอังกฤษร้อยละ 5.34
4. นักเรียนต้องการเรียนต่อในสาขาวิชาเอกภาษาต่างประเทศในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์น้อยมาก โดยจากจำนวน 392 คน ตอบว่า ต้องการเรียนภาษาอาหรับเพียงร้อยละ 4.08 ภาษาอังกฤษร้อยละ 3.83 และภาษามลายูร้อยละ 2.55

นอกจากนี้ ชิดชนก เจริญเชาว์และคณะ (2537: 28) ได้รายงานในงานวิจัย พบว่า โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีความแตกต่างกันค่อนข้างมากในองค์ประกอบต่างๆที่มีผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน ได้แก่ ด้านการบริหารโรงเรียน การจัดการเรียนการสอนของครู และคุณลักษณะของนักเรียน ในรายงานฉบับเดียวกัน ยังพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาภาษาอังกฤษและคณิตศาสตร์อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ นอกจากนี้ผู้บริหารเองให้ความสนใจในด้านอื่นมากกว่าการเรียนการสอน เช่นด้านงานธุรการงานอาคารสถานที่ ส่งผลต่อแรงจูงใจของครูผู้สอน

ในปี พ.ศ. 2542 สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา 2 (2542 : 74) ได้รายงานข้อมูลด้านผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษาที่ 2 ซึ่งประกอบด้วยปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสตูล จากผลการสอบจากข้อสอบกลาง พบว่า ในรายวิชาภาษาอังกฤษ เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของประเทศแล้ว เกือบทุกจังหวัดมีคะแนนเฉลี่ยภาษาอังกฤษต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของประเทศทั้งหมด ยกเว้นปัตตานี และร้อยละ 45.76 อยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุงอีกร้อยละ 41.25 อยู่ในเกณฑ์พอใช้ ส่วนทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 60.86) อยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุง (สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา 2, 2542 : 82)

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยคะแนนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จากผลการประเมินคุณภาพการศึกษานักเรียน พ.ศ. 2542

วิชา	ค่าเฉลี่ย				
	ประเทศ	ปัตตานี	ยะลา	นราธิวาส	สตูล
ภาษาอังกฤษ	17.08	17.64	16.03	15.56	13.9

(สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา 2, 2542: 74)

ในรายงานฉบับเดียวกัน สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา 2, (2542 : 76) ได้รายงานข้อมูลด้านผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ใน

เขตการศึกษาที่ 2 พบว่าในรายวิชาภาษาอังกฤษ คุณภาพการศึกษาของนักเรียนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 72.23) ของเขตการศึกษาที่ 2 อยู่ในระดับพอใช้ แต่ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 81.86) มีคะแนนการเขียนภาษาอังกฤษ อยู่ใน ระดับที่ต้องปรับปรุง ซึ่งสอดคล้องกับรายงานที่อ้างว่า นักเรียนมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีผลการ เรียนต่ำ โดยในรายงานสันนิษฐานว่าเกิดจากสภาพแวดล้อมทางภาษาพูดที่แตกต่างไปจากภาษาไทย (มดิชน, 5 สิงหาคม 2546 : 21)

ลักษณะภาษาและสภาพการศึกษาของประชาชนในภาคใต้

ภาคใต้ของประเทศไทย ซึ่งมีทั้งหมด 14 จังหวัด มีลักษณะความหลากหลายทางภาษาและมี วัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ประชากรพูดภาษาไทย ส่วนใหญ่เป็นภาษาไทยถิ่นใต้ โดยเฉพาะทางตอนบนของ ภาค นอกจากนั้น ประชาชนใช้ภาษาไทยมาตรฐานในการติดต่อราชการและการเรียนการสอนที่สถานศึกษา ในขณะที่ภาคใต้ตอนล่าง หรือที่เรียกว่าจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือปัตตานี ยะลา นราธิวาส ประชากรส่วนใหญ่พูดภาษามลายูถิ่น เป็นภาษาสื่อกลางในชีวิตประจำวัน มยรี จารุพาน(2533: 5) อ้างการสำรวจสัมมะ โน ครวัประชากรในปี พ.ศ. 2503 ที่พบว่ามีประชากรในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้พูดภาษามลายูถิ่นและ ไม่ สามารถพูดไทยได้ สอดคล้องกับรายงานของสำนักงานเขตการศึกษา 2 (2527 : 9) ที่ระบุเช่นเดียวกัน และ เพิ่มเติมว่าในจังหวัดสตูล ประชาชนยังนิยมพูดภาษาไทยกันอย่างกว้างขวาง แต่ปัจจุบัน บางชุมชนในภาคใต้ จะมีสภาวะทวิภาษา (Bilingual) หมายถึงเป็นสังคมที่มีผู้คนรู้ภาษา 2 ภาษา (สุขุมาวดี จำหิรัญ 2538: 57) เช่น ในแถบใต้ตอนล่างในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประชาชนจะพูดภาษามลายูถิ่นและภาษาไทย เนื่องจาก ประชาชนได้รับโอกาสการศึกษามากขึ้น รวมทั้งการสนับสนุนการศึกษาจากรัฐบาล

สภาพการพูดภาษาเดียวหรือสองภาษาดังกล่าวเป็นการอธิบายภาษาแม่ ซึ่งเป็นภาษาแรกของผู้พูด สุขุมาวดี จำหิรัญ (2538) กล่าวว่าสภาวะทางภาษาอาจจะเป็นตัวกำหนดนโยบายต่างๆ เช่น นโยบายด้านการ จัดการศึกษา นโยบายด้านวัฒนธรรม เป็นต้น Ellis (1985: 18-41) ได้ศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับภาษาแรกและ ภาษาที่สอง พบว่าภาษาแรกมีบทบาทต่อการเรียนภาษาที่สองซึ่งเป็นปัจจัยที่สามารถนำมาเป็นทฤษฎีอธิบาย การเรียนภาษาต่างประเทศต่อไปได้ ซึ่งในงานวิจัยนี้ พบว่าการเรียนภาษาอาหรับ มลายูกลางและอังกฤษใน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เป็นการเรียนภาษาที่สองตามคำแนะนำของ Ellis นั่นเอง

สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษาที่ 2 (2542: 2) รายงานว่า การพัฒนา สังคมแบบทวิภาษาในภาคใต้ตอนล่าง เริ่มเด่นชัดขึ้นเมื่อทางราชการสนับสนุนให้ประชาชนที่ไม่รู้ภาษาไทย ซึ่งมีถึงร้อยละ 69 ในช่วงปี พ.ศ. 2503 ให้มีการเรียนรู้ภาษาไทยมากขึ้น นับตั้งแต่ พ.ศ. 2503 เป็นต้นมา นอกจากนั้น ยังพบว่า แต่เดิม การเรียนการสอนในโรงเรียนทั่วไปในภาคใต้ตอนล่าง จะสอนด้วยวิธีแปลภาษาไทยเป็นภาษามลายูถิ่น เนื่องจากคำราเป็นภาษาไทย อุปสรรคด้านภาษาเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ใน

⁷ ในบริบทนี้ภาษาแรกคือภาษาแม่ ส่วนภาษาที่สองเป็นภาษาที่ผู้เรียนเรียนเพิ่มเติมนอกเหนือจากภาษาแรก (Ellis 1985, หน้า 5)

การเรียนของนักเรียนโดยรวมต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน นอกจากนี้ผู้ปกครองนิยมส่งลูกหลานเข้าไปเรียนใน ปอเนาะ ซึ่งต่อมาคือโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่มีการใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาหลัก สอดคล้องกับการตั้งข้อสังเกตการเรียนภาษาของประชากรในพื้นที่ดังกล่าวของมยรี จารุปาน (2533 : 7) ที่อ้างว่า สภาพแวดล้อมเฉพาะตัวทางเศรษฐกิจ สังคม การปกครองในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ อันได้แก่ ปัตตานี ยะลาและนราธิวาส ประกอบกับประชาชนส่วนใหญ่ ในช่วงนั้น พูดภาษาไทยไม่ได้ ไม่นิยมส่งบุตรหลาน ของตนเองเข้าศึกษาในโรงเรียนรัฐบาล ที่สอนด้วยภาษาไทย แต่ให้บุตรหลานตนเองเรียนวิชาศาสนาอิสลาม ภาษาอาหรับ มลายู ในสถาบัน “ปอเนาะ” และการเรียนการสอนในปอเนาะ ใช้ภาษาอาหรับและภาษามลายู ถิ่น (มยรี จารุปาน 2533 : 10)

นับตั้งแต่ ปี 2503 ทางราชการได้กำหนดแนวทางแก้ปัญหาเรื่องการศึกษาอย่างจริงจังในสี่จังหวัด ชายแดนภาคใต้ เช่นทดลองหารูปแบบการจัดการสอนภาษาไทยแก่นักเรียนไทยมุสลิมก่อนเข้าชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 การให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนยากจนการเปลี่ยนสภาพจาก ปอเนาะ ให้เป็นโรงเรียน ราษฎรสอนศาสนาอิสลาม การสนับสนุนจัดการศึกษานอกโรงเรียนให้เหมาะสมกับท้องถิ่น และเปิดสอน รายวิชาศาสนาในโรงเรียนรัฐบาล แนวทางดังกล่าวเป็นผลให้ประชาชนรุ่นหลังๆ สามารถพูดภาษาไทยและ ภาษามลายูถิ่นมากขึ้น (สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษาที่ 2 2542 : 2) จนอาจ พูดได้ว่าเป็นชุมชนหรือสังคมแบบทวิภาษาตามค่านิยมของสุญมาวดี จำหิรัญ (2538) สำนักงานเขต การศึกษา 2 (2527 :10) ได้สำรวจสภาพภาษาพูดของนักเรียนในเขตการศึกษา 2 ในปี 2527 พบว่านักเรียน ประมาณ 52.9% ใช้ภาษามลายูถิ่นขณะอยู่ที่บ้าน 24.2% รายงานว่าใช้ภาษาไทย และอีก 22.9% ใช้ภาษา มลายูถิ่นและภาษาไทยควบคู่กันไป ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประชากรที่ไม่รู้ภาษาไทยในพื้นที่นี้ค่อยลดลง เมื่อเทียบกับตัวเลขจากการสำรวจในช่วงปี พ.ศ. 2503 ซึ่งมีถึงร้อยละ 69 ส่วนในประเด็นอิทธิพลทางสื่อมวลชน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลทางภาษาจากสื่อค่อนข้างมาก โดยฟังวิทยุภาคภาษาไทยและมลายู (77.8%) ชมรายการโทรทัศน์ภาษาไทยและมลายู (72.4 %) และอ่านหนังสือพิมพ์ทั่วไป (83.6%)

นอกจากนี้ ในรายงานของสำนักเขตการศึกษา 2 ใน ปี 2527 (2527 : 8) รายงานว่าภาษาที่ใช้พูดและ เรียนในสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสตูล ในชีวิตประจำวัน มีภาษามลายูถิ่น ภาษาไทยถิ่นใต้และภาษาอาหรับ ซึ่งชาวมุสลิมทุกคนจำเป็นต้องเรียน โดยเฉพาะการอ่าน เพราะเป็นภาษา ในคัมภีร์อัลกุรอาน อันเป็นธรรมนูญของชีวิตมุสลิม

ภาษาต่างประเทศ

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ศึกษาการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ผู้วิจัยเห็นควรที่จะศึกษา และ ทบทวนวรรณกรรมให้เข้าใจเกี่ยวกับคำว่า ภาษาค้างประเทศ ให้ชัดเจน เพื่อไม่ให้สับสนกับภาษาในท้องถิ่น ที่มีอยู่ที่ไม่ได้นับเป็นภาษาค้างประเทศ

Littlewood (1984: 2) ได้เปรียบเทียบความแตกต่างของคำว่า ภาษาค้างประเทศ กับ ภาษาที่สอง ใน แง่บทบาทหน้าที่ทางสังคม โดยให้คำนิยามในเชิงการเรียนภาษาว่า ภาษาค้างประเทศ (foreign language)

หมายถึง ภาษาที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ โดยมีจุดประสงค์หลักเพื่อใช้ในการติดต่อกับชุมชนหรือวงสังคมอื่นๆ ในขณะที่คำว่า ภาษาที่สอง (second language) หมายถึง ภาษาที่มีบทบาทหน้าที่สำคัญทางสังคมภายในชุมชนหรือสังคมที่มีการเรียนภาษานั้นๆ

ในการวิจัยครั้งนี้ ปรากฏมีภาษาต่างๆ ในบรรดาภาษาเหล่านั้น พบว่ามีภาษามลายู ซึ่งเป็นภาษามลายูกลางที่ใช้ในประเทศมาเลเซีย และภาษามลายูถิ่น ซึ่งเป็นภาษาถิ่นที่ใช้พูดกันในจังหวัดชายแดนภาคใต้ อันได้แก่ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สตูล บางส่วนของสงขลา โดยทั้งสองภาษา แม้ว่าจะพ้องกันด้วยคำว่า “มลายู” และทั้งสองเป็นภาษาในสาขาเดียวกัน คือสาขาตะวันตกในตระกูลภาษามลาโยโพลินีเซียน แต่ ประพนธ์ เรืองณรงค์ (2519: 90-104 และ 2544) ได้ชี้ความแตกต่างว่า ภาษามลายูถิ่นนั้น แตกต่างไปจากภาษามลายูที่ใช้ในประเทศมาเลเซีย จนอาจกล่าวได้ว่าเป็นคนละภาษา อันเนื่องจาก

1. ใช้คำศัพท์แตกต่างกัน
2. หลักการออกเสียงแตกต่างกัน
3. โครงสร้างประโยคหรือไวยากรณ์ต่างกัน

จึงพอสรุปได้ว่าในแง่โครงสร้างทางภาษาและบทบาทหน้าที่ทางสังคมแล้ว ภาษามลายูหรือภาษามลายูกลางเป็นภาษาต่างประเทศ ที่ผู้เรียนจะใช้ติดต่อกับสังคมอื่น และไม่ได้ใช้ในการติดต่อกับผู้คนในสังคมตนเองแต่อย่างใด ซึ่งรวมถึงภาษาอาหรับและภาษาอังกฤษ ก็นับเป็นภาษาต่างประเทศเช่นกัน

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบและวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามที่พัฒนาปรับปรุงจากชุดแบบสอบถามระดับมัธยมศึกษาที่คณะวิจัยข้อมูลพื้นฐานการเรียนการสอนและการใช้ภาษาต่างประเทศในโครงการเดียวกันทางภาคเหนือ เป็นเครื่องมือในการสำรวจ การเก็บข้อมูลใช้วิธีการบริหารงานเครือข่ายแบบสอบถามทุกชุดมีการตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของคำตอบ ในกรณีที่ข้อมูลไม่ครบถ้วน ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้เครือข่ายในการเก็บข้อมูลและประสานงาน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์

ประชากรในการวิจัย

ประชากรในการวิจัยเป็นผู้บริหาร ครูสอนภาษาต่างประเทศและนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเฉพาะในภาคใต้ ซึ่งมีทั้งหมด 363 โรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2546ก) ตามตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จำแนกตามจังหวัดในภาคใต้ ปี 2546

จังหวัด	จำนวนโรง
สตูล	13
ปัตตานี	140
ยะลา	66
นราธิวาส	54
นครศรีธรรมราช	8
สงขลา	55
พัทลุง	10
กระบี่	9
พังงา	2
ภูเก็ต	2
ระนอง	2
ตรัง	2
รวม	363
จำนวนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามทั่วประเทศ	420

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2546ก)

กลุ่มตัวอย่างและขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (cluster sampling) คือ แบ่งประชากรออกเป็นกลุ่มย่อยๆตามเกณฑ์ แล้วจึงสุ่มบางกลุ่มมาศึกษา (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2535: 94) ในครั้งนี้ใช้เกณฑ์สภาพแวดล้อมทางภาษาที่ใช้พูดโดยประชาชนส่วนใหญ่ในจังหวัด เป็นเกณฑ์แบ่งโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในภาคใต้ โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่มคือกลุ่มแรกเป็นกลุ่มโรงเรียนตอนล่าง ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดที่ประชาชนใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาพูดในชีวิตประจำวันเป็นหลัก ซึ่งได้แก่ปัตตานี ยะลาและนราธิวาส และกลุ่มที่สองเป็นกลุ่มโรงเรียนตอนบน ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดที่ประชาชนใช้ภาษาไทยเป็นภาษาพูดในชีวิตประจำวันเป็นหลัก ซึ่งได้แก่จังหวัดในภาคใต้ที่นอกเหนือไปจากกลุ่มที่หนึ่ง

จากกลุ่มตัวอย่างที่ได้ในขั้นตอนที่ 1 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง กลุ่มละ 3 จังหวัด ดังนี้ กลุ่มแรกได้แก่ นราธิวาส ปัตตานี ยะลา และกลุ่มที่สองได้แก่ สงขลา สตูล และนครศรีธรรมราช จากนั้นในแต่ละจังหวัด ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เลือกมาจังหวัดละ 1 โรงเรียน ทั้งหมด 6 โรงเรียน ดังนี้

1. โรงเรียนพัฒนาวิทยา จ. ยะลา
2. โรงเรียนอัสตริภิยะห์อิสลามียะห์ จ.นราธิวาส
3. โรงเรียนศาสนูปถัมภ์ จ.ปัตตานี
4. โรงเรียนคารุลมาอาเรฟ จ.สตูล
5. โรงเรียนท่าใหญ่วิทยา จ.สงขลา
6. โรงเรียนมุสลิมสันติธรรมมูลนิธิ จ.นครศรีธรรมราช

ในแต่ละโรงเรียน จะประกอบด้วยผู้ตอบแบบสอบถาม 10 คน ดังนี้ ผู้บริหาร 1 คน ครูผู้สอนภาษาต่างประเทศ 3 คน คือครูสอนภาษาอังกฤษ 1 คน ภาษามลายูกลาง 1 คน และภาษาอาหรับ 1 คน และผู้เรียนภาษาต่างประเทศ คือภาษาอังกฤษ 2 คน ภาษามลายูกลาง 2 คนและภาษาอาหรับ 2 คน รวมตัวอย่างผู้เรียนภาษาต่างประเทศในแต่ละโรงเรียน 6 คน ขนาดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ทั้งหมด 60 คน ประกอบด้วย

1. ผู้บริหาร 6 คน
2. ครูผู้สอนภาษาต่างประเทศ 18 คน
3. นักเรียน 36 คน

รายละเอียดกลุ่มตัวอย่างในแต่ละโรงเรียนมีดังนี้

1. ผู้บริหาร 1 คน คือ ผู้รับใบอนุญาต หรือผู้จัดการ หรือครูใหญ่ หรือผู้มีหน้าที่ในทางบริหารของโรงเรียน
2. ผู้สอน 3 คน คือ ครูสอนภาษาอังกฤษ 1 คน ครูสอนภาษามลายูกลาง 1 คน ครูสอนภาษาอาหรับ 1 คนใช้วิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย
3. นักเรียน 6 คน ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย ดังนี้

ตัวแทนผู้เรียนภาษาอังกฤษ 2 คน สุ่มในระดับ ม. 6

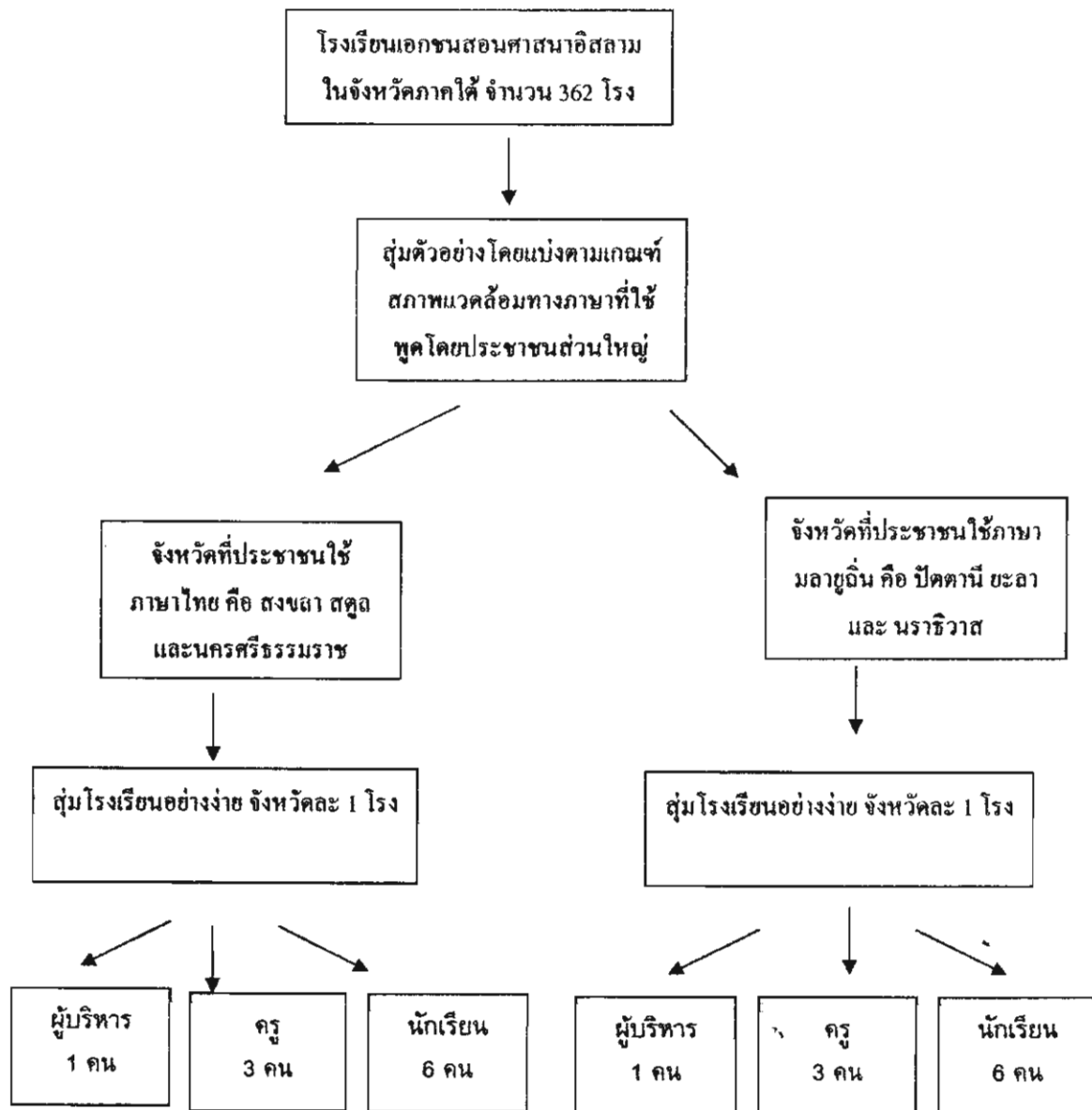
ตัวแทนผู้เรียนภาษามลายู 2 คน ในระดับอิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ 1-3 (มุดะวัชชีเตาะห์) หรือ
อิสลามศึกษาตอนปลายปีที่ 1-3 (ชานาวี)

ตัวแทนผู้เรียนภาษาอาหรับ 2 คนในระดับอิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ 1-3 (มุดะวัชชีเตาะห์) และ
อิสลามศึกษาตอนปลายปีที่ 1-3 (ชานาวี)

กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนที่เป็นตัวแทนภาษาอังกฤษ เป็นกลุ่มที่อยู่ในระดับชั้นเทียบเท่ากันหรือใกล้เคียง
กันกับภาษามลายูและอาหรับ จากจำนวนปีที่ได้รับการศึกษาตามหลักสูตร

เหตุผลที่เลือกกลุ่มตัวอย่างในระดับมัธยมปีที่ 6 และระดับตอนกลางหรือระดับสูงนั้น เนื่องจาก
ต้องการศึกษาสภาพการเรียนรู้การสอนและการใช้ภาษาต่างประเทศ คณะผู้วิจัยได้ตั้งข้อสังเกตว่ากลุ่มตัวอย่าง
ที่เป็นนักเรียนควรจะต้องเรียนมาแล้วในระดับพอสมควร เพื่อสามารถตอบคำถามสภาพการเรียนรู้การสอน
และการใช้ภาษาต่างประเทศได้อย่างถูกต้อง ชัดเจนกว่านักเรียนที่เพิ่งเข้าเรียนในระดับต้น

แผนผังแสดงการสุ่มเลือกประชากร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามมี 3 ชุด สำหรับเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้เรียน ซึ่งแบบสอบถามได้พัฒนาและปรับปรุงมาจากสำหรับกลุ่มตัวอย่างระดับมัธยมศึกษา ของโครงการวิจัยเรื่องสภาพการเรียนรู้การสอนภาษาต่างประเทศและการใช้ภาษาต่างประเทศในภาคเหนือของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย โดยมีโครงสร้างของแบบสอบถามเป็น 2 ส่วนคือ

1. ข้อมูลทั่วไป
2. ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

อย่างไรก็ตาม คณะผู้วิจัยได้ปรับเปลี่ยนเนื้อหาให้เหมาะสมตามข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในภาคใต้ เช่นภาษาต่างประเทศ ประเด็นการเรียนการสอนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาขั้นคาถิกา (ระดับก่อนวัยเรียน) เป็นต้น รูปแบบของแบบสอบถามมีทั้งแบบคำถามปลายปิด ซึ่งจำนวนตัวเลือกมีแบบให้ตอบข้อใดข้อหนึ่ง ให้ผู้ตอบจัดอันดับความสำคัญ แบบมาตราส่วนประเมินค่า แบบให้ผู้ตอบเลือกได้มากกว่าหนึ่ง และแบบคำถามปลายเปิด

หลังจากนั้น มีการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถามฉบับร่าง เพื่อปรับปรุงแก้ไข โดยมีการตรวจสอบ 2 ระดับคือ

1. ตรวจสอบโดยผู้ร่างเอง คณะผู้วิจัยได้ประชุมและตรวจสอบทั้งเนื้อหา โครงสร้างและรูปแบบเพื่อตรงตามจุดประสงค์
2. ตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ในที่นี้คือ หัวหน้าโครงการข้อมูลพื้นฐานการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ศ. ดร.ปราณี กุลละวณิชย์ ได้กรุณาตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

หลังจากนั้น ได้ทำการทดลองแบบสอบถาม โดยการนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขในขั้นต้นไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะเดียวกับกลุ่มตัวอย่างจริงที่จะศึกษา โดยได้ทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามแห่งหนึ่งในจังหวัดปัตตานี เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงคุณภาพของแบบสอบถาม ความชัดเจนของคำถามและอื่นๆ เพื่อปรับปรุงดียิ่งขึ้น

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและการสร้างและบริหารจัดการเครือข่าย

การศึกษาครั้งนี้ใช้ระบบเครือข่ายในการเก็บข้อมูล ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. คณะผู้วิจัย สรรหาเครือข่ายเพื่อการเก็บข้อมูล โดยมีเครือข่ายในแต่ละ โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนละ 1 คน ทั้งหมด 6 คน ในขั้นตอนการสรรหา คณะผู้วิจัยได้ใช้การติดต่อทางโทรศัพท์ไปยังโรงเรียนที่สุ่มได้ และหาผู้ที่พร้อมทำงานเป็นเครือข่ายในการวิจัยตามความสมัครใจ ทั้งหมดเป็นครูในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง
2. จัดการประชุมเครือข่ายที่คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในวันที่ 18 กันยายน 2546 เพื่อแนะนำโครงการวิจัย ชี้แจงวัตถุประสงค์ และชี้แจงประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

นอกจากนี้ ในการประชุม ทางเครือข่ายได้แลกเปลี่ยนข้อมูลและอภิปรายเนื้อหาในแบบสอบถามและหลักสูตร โดยเฉพาะการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เพื่อทำความเข้าใจตรงกันในการเก็บข้อมูล เช่นรายวิชาที่ควรจะต้องเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนและการใช้ภาษามลายู และภาษาอาหรับ รวมถึงคำอธิบายเฉพาะสำหรับคำที่ใช้ในวงการศึกษา เช่น คำนิยามของตำรา หนังสือ เอกสารประกอบการเรียน เป็นต้น ทำให้ผู้เข้าร่วมประชุมเกิดความเข้าใจตรงกันมากขึ้น

3. แนะนำขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล แจกคู่มือในการเก็บข้อมูลและเอกสารแนะนำตัวจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย โดยคณะผู้วิจัยแนะนำให้แบ่งการเก็บรวบรวมออกเป็น 3 วันๆละ 1 กลุ่มคือ กลุ่มผู้บริหาร กลุ่มครูและกลุ่มนักเรียน เนื่องจากใช้แบบสอบถามแตกต่างกัน และต้องการให้ทีมเครือข่ายในแต่ละ โรงเรียนใช้วิธีถึงตัวภาษา คือแจกแบบสอบถามและอ่านคำถามแต่ละข้อ และให้กลุ่มตัวอย่างตอบ
4. คณะผู้วิจัยได้กำหนดตารางเวลาการเก็บข้อมูล เพื่อให้เป็นไปตามแผนงาน
5. คณะผู้วิจัยได้เดินทางไปเยี่ยมเครือข่ายในแต่ละ โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยมีจุดประสงค์เพื่อ
 - ตรวจสอบ นับจำนวนและรับแบบสอบถามคืน
 - หากมีข้อผิดพลาดหรือแบบสอบถามไม่สมบูรณ์ จะคืนให้กับเครือข่าย เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ตอบให้ครบถ้วนต่อไป
 - สัมภาษณ์เครือข่ายซึ่งเป็นผู้ประสานงานการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาต่างๆที่มี คือความร่วมมือในการให้ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งคณะผู้วิจัยได้ขอให้ใช้เวลามากกว่าแผนงานที่วางไว้ ทั้งนี้ เพื่อสามารถเก็บข้อมูลได้สมบูรณ์ที่สุด ความล่าช้าในการเก็บข้อมูล เนื่องจากไม่สามารถเก็บข้อมูลได้ตามแผนงาน ส่วนหนึ่งมาจากภาระงานของกลุ่มตัวอย่างที่มีมาก ทำให้ไม่สามารถให้ข้อมูลเสร็จภายในวันเดียว ซึ่งคณะผู้วิจัยได้ขยายเวลาออกไป เพื่อสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ต่อไป
 - พบปะคณะผู้บริหาร ครู ในโรงเรียน เพื่อสัมภาษณ์ประเด็นต่างๆทั่วไปเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการใช้ภาษาต่างประเทศ เพื่อสร้างเครือข่ายการวิจัยในอนาคต
 - สังเกตการเรียนการสอนในห้องเรียน เพื่อประกอบเป็นข้อมูลในส่วนการอภิปรายผล
 - เพื่อเป็นการสร้างเครือข่ายการวิจัยที่ดีในอนาคต
6. ในขั้นตอนการตรวจสอบข้อมูล หลังการตรวจสอบ พบว่าแบบสอบถามยังไม่สมบูรณ์หลายชุด คือผู้ตอบไม่ตอบ บางข้อตอบผิดประเด็น ทำให้คณะผู้วิจัยจำเป็นต้องคืนแบบสอบถามให้กับเครือข่าย เพื่อให้สอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่ถูกสุ่มอีกครั้งหนึ่ง และรวบรวมส่งคืนคณะผู้วิจัยในภายหลัง การดำเนินการดังกล่าวทำให้แผนการป้อนข้อมูลเพื่อทำการวิเคราะห์ต่อไปนั้น อาจล่าช้าไปบ้าง
7. ได้เก็บรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมด เพื่อนำไปป้อนข้อมูลและวิเคราะห์ต่อไป

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษากลุ่มตัวอย่างเป้าหมายแบบเจาะจง จึงใช้สถิติเบื้องต้นคือร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุดและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ โดยอาศัยโปรแกรม SPSS ช่วยในการหาสถิติดังกล่าว เพื่อดูความแตกต่างของข้อมูล 2 กลุ่มคือกลุ่มแรกเป็นกลุ่มโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดที่ประชาชนใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาพูดในชีวิตประจำวันเป็นหลัก ซึ่งได้แก่ปัตตานี ยะลาและ นราธิวาส และกลุ่มที่สองเป็นกลุ่มโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดที่ประชาชนใช้ภาษาไทยเป็นภาษาพูดในชีวิตประจำวันเป็นหลัก ซึ่งได้แก่จังหวัดในภาคใต้ที่นอกเหนือไปจากกลุ่มที่หนึ่ง

ในการแปลผลวิจัยจากข้อมูลความคิดเห็นที่เป็นค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1 ถึง 5 นั้น คณะผู้วิจัยได้กำหนดความหมายในแต่ละระดับขึ้นและการแปลผล เพื่อสามารถบอกความเห็นของผู้ตอบว่าเป็นความเห็นด้านบวกหรือลบ ดังนี้

ตารางที่ 7 แสดงความหมายของค่าเฉลี่ยของค่าความคิดเห็นและการแปลผลของแต่ละระดับ

ค่าเฉลี่ย		ความหมายในแต่ละระดับขึ้น	ความหมาย
ตั้งแต่	ถึง		
1.00	1.67	ไม่เลย	ลบ
1.68	2.34	น้อย	ลบ
2.35	3.00	ค่อนข้างปานกลาง	ลบ
3.01	3.67	ปานกลาง	บวก
3.68	4.34	มาก	บวก
4.35	5.00	มากที่สุด	บวก

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ต้องการศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ รวมถึงระดับการให้ภาษา ความต้องการและปัญหาในการใช้ภาษาต่างประเทศในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในภาคใต้ โดยผลวิจัยนำเสนอตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. กลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร
 - 1.1 ข้อมูลทั่วไป
 - 1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ
2. กลุ่มตัวอย่างผู้สอน
 - 2.1 ข้อมูลทั่วไป
 - 2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ
3. กลุ่มตัวอย่างผู้เรียน
 - 3.1 ข้อมูลทั่วไป
 - 3.2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ
4. การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มโรงเรียนคอนบนและคอนล่าง
 - 4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้บริหาร
 - 4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้สอน
 - 4.3 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน

ผลการวิจัย

1. ผู้บริหาร

ในการศึกษาในครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้สำรวจข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจำนวน 6 โรง โดยนำเสนอผลการวิจัยในหัวข้อต่อไปนี้

1.1. ข้อมูลทั่วไป

1.1.1. ประเภทและที่ตั้งของโรงเรียน

จากการสำรวจ พบว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่จดทะเบียนเป็นประเภทมูลนิธิ 4 โรง จากทั้งหมด 6 โรง และที่เหลือเป็นประเภทเอกชนเป็นเจ้าของ สภาพที่ตั้งของโรงเรียนส่วนใหญ่อยู่นอกเขตเทศบาล และมีเพียง 2 โรงเท่านั้น อยู่ในเขตเทศบาล

1.1.2. ภาษาหลักที่ใช้ในการสอน

เมื่อพิจารณาถึงภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอนในหลักสูตรวิชาสามัญทั้งหมด 6 โรงเรียน พบว่าทุกโรงเรียนใช้ภาษาไทยในการเรียนการสอน มีเพียง 1 โรงเรียนเท่านั้นที่มีการใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักในการเรียนการสอนควบคู่กันไปกับภาษาไทย

ในขณะเดียวกัน พบว่าภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอนในหลักสูตรวิชาศาสนา คือภาษาอาหรับมากที่สุด (4 โรงเรียน) รองลงมาคือภาษามลายูถิ่น (3 โรงเรียน) ภาษามลายู (2 โรงเรียน) และภาษาไทยน้อยที่สุด คือ พบใน 1 โรงเรียน

โดยสรุป โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามใช้ภาษาหลากหลายในการเรียนการสอน คือภาษาไทย ภาษาอาหรับ ภาษามลายูถิ่น ภาษามลายู และภาษาอังกฤษ

1.1.3. ขนาดของโรงเรียน

จากการสำรวจทั้งหมด 6 โรงเรียน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ ที่มีจำนวนผู้เรียน 800 คนขึ้นไป มีเพียง 1 โรงเรียนเท่านั้นที่เป็นโรงเรียนขนาดกลาง ซึ่งมีผู้เรียนจำนวน ตั้งแต่ 501-799 คน

1.1.4. ระดับที่เปิดสอนและจำนวนผู้เรียนแต่ละระดับ

จากการสำรวจ พบว่าโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามทุกโรงเรียนเปิดการสอนหลักสูตรวิชาสามัญในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนในหลักสูตรวิชาศาสนา ทุกโรงเรียนเปิดการสอนในระดับอิสลามียะห์ (อิสลามศึกษาตอนต้น) และมุคะวัชชีเตาะห์ (อิสลามศึกษาตอนกลาง) แต่มีเพียง 4 ใน 6 โรงเรียนเท่านั้น เปิดสอนในระดับชานวี (อิสลามศึกษาตอนปลาย)

นอกจากนี้ ยังพบว่า มีโรงเรียน 1 โรงเรียนจากทั้งหมด 6 โรงเรียนได้เปิดหลักสูตรภาษาอังกฤษในหลักสูตรวิชาสามัญ โดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักในการเรียนการสอน และใช้ผู้สอนชาวต่างประเทศ

1.1.5. จำนวนผู้เรียน

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนผู้เรียนหลักสูตรวิชาสามัญในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

	จำนวน ผู้เรียนระดับ มัธยมต้น	จำนวน ผู้เรียนระดับ มัธยมปลาย	จำนวน ผู้เรียนที่เรียน สายสามัญ
ค่าเฉลี่ยมาตรฐาน	1046.83	807.67	1854.50
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	633.23	526.89	1141.96
ค่าต่ำสุด	387	317	704
ค่าสูงสุด	2200	1700	3900
รวม	6281	4846	11127

จากการสำรวจ พบว่า โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามทั้ง 6 โรงเรียน มีจำนวนผู้เรียนที่เรียนหลักสูตรวิชาสามัญทั้งหมด 11,127 คน คิดโดยเฉลี่ย 1854.5 คนต่อโรงเรียน โดยแยกเป็นระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 6281 คน คิดโดยเฉลี่ย 1046.83 คนต่อโรงเรียน ส่วนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีจำนวน 4846 คน โดยเฉลี่ยจำนวน 807.67 คนต่อโรงเรียน นอกจากนี้ ยังพบว่าสัดส่วนจำนวนของผู้เรียนที่เรียนหลักสูตรสาย

สามัญในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามนี้ยังมีความแตกต่างกันมากจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่สูงถึง 1141.96 ดังแสดงในตารางที่ 8

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนผู้เรียนหลักสูตรวิชาศาสนาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

	จำนวนผู้เรียน ระดับอิสลาม ศึกษาตอนต้น	จำนวนผู้เรียน ระดับอิสลาม ศึกษา ตอนกลาง	จำนวน ผู้เรียนระดับ อิสลามศึกษา ตอนปลาย	จำนวน ผู้เรียนที่ เรียนสาย ศาสนา
ค่าเฉลี่ยมาตรฐาน	1157.67	698.33	141.00	1950
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	681.75	426.64	95.78	1176.53
ค่าต่ำสุด	387	317	30	704
ค่าสูงสุด	2300	1400	222	3920
รวม	6946	4190	564	11700

ส่วนจำนวนผู้เรียนที่เรียนหลักสูตรวิชาศาสนาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีทั้งหมด 11700 คน โดยเฉลี่ยแล้วจะมีผู้เรียน 1950 คนต่อโรงเรียน แยกเป็นระดับอิสลามศึกษาตอนต้นจำนวน 6946 คน ตอนกลาง 4190 คน และตอนปลาย 564 คน ทั้งนี้ ค่าเฉลี่ยจำนวนผู้เรียนที่เรียนระดับตอนต้น มีเพียง 1157.67 คนต่อโรงเรียน ระดับตอนกลาง มีค่าเฉลี่ย 698.33 คนต่อโรงเรียน และระดับตอนปลายมีค่าเฉลี่ยเพียง 141 คนต่อโรงเรียน ทั้งนี้จะสังเกตได้ว่าในบรรดาโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีเพียง 4 ใน 6 โรงเรียนที่เปิดสอนอิสลามศึกษาตอนปลาย นอกจากนี้ ยังคงพบว่าจำนวนของผู้เรียนที่เรียนหลักสูตรศาสนาในกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามนี้ยังมีความแตกต่างกันมากอีกเช่นกัน จากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่สูงถึง 1176.53

ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามโดยสรุป

โดยสรุป จากการสำรวจผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจำนวน 6 โรงเรียน ใน 6 จังหวัด พบว่าส่วนใหญ่เป็นผู้บริหารของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่จดทะเบียนเป็นมูลนิธิ และที่เหลือเป็นโรงเรียนที่เอกชนเป็นเจ้าของ ส่วนใหญ่โรงเรียนจะอยู่นอกเขตเทศบาล และเกือบทั้งหมดเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีจำนวนนักเรียนมากกว่า 800 คน นอกจากนี้ ยังพบว่าโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามใช้ภาษาหลากหลายในการเรียนการสอน มีการใช้ภาษาไทยในหลักสูตรการเรียนการสอนสายสามัญ แต่พบการใช้ภาษาอาหรับในการสอนในหลักสูตรศาสนามากที่สุด รองลงมาคือภาษามลายูถิ่น ภาษามลายูและภาษาไทย ทุกโรงเรียนเปิดหลักสูตรการเรียนการสอนสายสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย ควบคู่ไปกับหลักสูตรวิชาศาสนา โดยส่วนใหญ่เปิดสอนในระดับอิสลามศึกษาตอนต้น กลางและตอนปลาย และยังพบโรงเรียน 1 โรงเรียนใน 6 โรงเรียน ที่มีการพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษในหลักสูตรวิชาสามัญ นอกจากนี้ จากการสอบถามเพิ่มเติม ยังมีหลักสูตรวิชาชีพเสริมเข้าไปด้วย โดยภาพรวมโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีจำนวนผู้เรียนหลักสูตรสายสามัญโดยเฉลี่ย 1141 คนต่อโรงเรียน และหลักสูตรศาสนา 1176 คนต่อโรงเรียน แต่จำนวนผู้เรียนในแต่ละโรงเรียนมีความแตกต่างกันค่อนข้างมาก

1.2. ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

1.2.1. จำนวนผู้สอนภาษาต่างประเทศ

ตารางที่ 10 แสดงจำนวนผู้สอนภาษาต่างประเทศในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

หลักสูตร วิชา	ประเภทของผู้สอน	ค่าเฉลี่ยต่อ โรง (คน)	จำนวน โรงเรียน ที่ตอบ	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	จำนวนต่ำสุด (คน)	จำนวนสูงสุด (คน)
สามัญ	ผู้สอนภาษาต่างประเทศ	11.17	6/6	7.6	4	25
	ผู้สอนภาษาต่างประเทศที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา	2	1/6	-	2	2
ศาสนา	ผู้สอนภาษาต่างประเทศ	32.17	6/6	28.27	5	80
	ผู้สอนภาษาต่างประเทศที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา	1.5	2/6	.71	1	2

จากการสำรวจของคณะวิจัยพบว่า ในหลักสูตรวิชาสามัญ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีจำนวนผู้สอนภาษาต่างประเทศ โดยเฉลี่ย 11.17 คนต่อโรง โดยมีความแตกต่างกันมากในจำนวนผู้สอนภาษาต่างประเทศในแต่ละโรง จากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่สูงถึง 7.6 โดยจำนวนผู้สอนภาษาต่างประเทศต่อโรงน้อยที่สุดอยู่ที่ 4 คน และมากที่สุด 25 คน นอกจากนี้ ในบรรดาผู้สอนภาษาต่างประเทศ ส่วนใหญ่เป็นชาวไทย และไม่พบผู้สอนภาษาต่างประเทศที่เป็นเจ้าของภาษา มีแต่ผู้สอนภาษาต่างประเทศที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา แต่ทั้งพบในโรงเรียน 1 โรงเท่านั้น จำนวน 2 คนเท่านั้น

ส่วนในหลักสูตรวิชาศาสนา พบจำนวนผู้สอนภาษาต่างประเทศมากกว่ารายวิชาสามัญ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงถึง 32.17 คนต่อโรง โดยมีความแตกต่างในจำนวนผู้สอนสูงมาก สืบเนื่องจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสูงถึง 28.24 โดยจำนวนผู้สอนภาษาต่างประเทศน้อยที่สุดอยู่ที่ 5 คน และมากที่สุด 80 คน ในบรรดาผู้สอนภาษาต่างประเทศนี้ ส่วนใหญ่ยังเป็นชาวไทยและไม่พบผู้สอนที่เป็นเจ้าของภาษา แต่มีผู้สอนชาวต่างประเทศที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาอยู่ในโรงเรียน 2 โรง จากทั้งหมด 6 โรงเรียน ดังแสดงในตารางที่ 10

1.2.2. จำนวนผู้สอนวิชาภาษาต่างประเทศต่างๆ ที่เปิดสอน

ตารางที่ 11 แสดงจำนวนผู้สอนวิชาภาษาต่างประเทศแยกตามรายวิชา

ผู้สอนภาษาต่างประเทศ	ค่าเฉลี่ยต่อ โรง(คน)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	จำนวนต่ำสุด (คน)	จำนวนสูงสุด (คน)
ภาษาอังกฤษ	12.67	8.82	4	25
ภาษามลายู	28.00	32.01	2	77
ภาษาอาหรับ	31.50	27.59	2	68

จากการสำรวจของคณะผู้วิจัย พบว่า จำนวนผู้สอนภาษาต่างประเทศในโรงเรียนเป็นผู้สอนภาษาอาหรับมากที่สุด โดยเฉลี่ย 31.50 คนต่อโรง รองลงมาคือ ภาษามลายูและภาษาอังกฤษ ค่าเฉลี่ย 28 คนและ 12.67 คนตามลำดับ ทั้งนี้ พบความแตกต่างในเรื่องจำนวนผู้สอนภาษาต่างประเทศมากที่สุดอยู่ในกลุ่มผู้สอน

ภาษามลายู รองลงมาคือจำนวนผู้สอนภาษาอาหรับ และภาษาอังกฤษน้อยที่สุดตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 11

1.2.3. สัดส่วนของผู้เรียนต่อผู้สอนในการเรียนวิชาภาษาต่างประเทศใน 1 ห้องเรียน (โดยเฉลี่ย) จากการสำรวจ ผู้บริหารมีความเห็นว่า สัดส่วนของผู้เรียนต่อผู้สอน 1 คน อยู่ระหว่าง 40-43 คน โดยห้องเรียนภาษาอังกฤษมีมากที่สุดคือ 43 คน ในขณะที่ภาษามลายูและอาหรับมีค่าเท่ากันคือ 40 คน

1.2.4. แหล่งการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ
ตารางที่ 12 แสดงแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

	ห้องสมุด	ห้องสมุด หมวดวิชา	ห้อง คอมพิวเตอร์	ห้องปฏิบัติการ ทางภาษา	ศูนย์ภาษา
จำนวนโรงเรียนที่มี แหล่งเรียนรู้	6/6	3/3	6/6	5/5	1/6

โดยภาพรวมแล้ว พบว่าโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีความหลากหลายของแหล่งเรียนรู้ โดยทุกโรงเรียนมีห้องสมุดและห้องคอมพิวเตอร์ ส่วนใหญ่มีห้องปฏิบัติการทางภาษา และมีเพียง 3 โรงเรียนใน 6 โรงเรียนที่มีห้องสมุดเฉพาะหมวดวิชา เป็นหมวดวิชาภาษาอังกฤษ (2 ใน 6 โรงเรียน) และภาษาอาหรับ (1 ใน 6 โรงเรียน) แต่ไม่พบหมวดวิชาภาษามลายู และมีเพียง 1 โรงเรียนเท่านั้น ที่มีศูนย์ภาษา ดังแสดงตารางที่ 12

นอกจากนี้จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์โดยเฉลี่ยแล้ว มีจำนวน 52.67 เครื่องต่อหนึ่งโรงเรียน ซึ่งนับว่าน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนผู้เรียน โดยกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีความแตกต่างในจำนวนคอมพิวเตอร์สูงมาก สืบเนื่องจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสูงถึง 31.16 โดยจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์น้อยที่สุดอยู่ที่ 23 คน และมากที่สุด 100 คน

ส่วนจำนวนที่นั่งในห้องปฏิบัติการทางภาษา โดยเฉลี่ยมีจำนวน 39.50 ที่นั่งต่อโรงเรียน เป็นที่น่าสังเกตว่า แม้ว่าเกือบทุกโรงเรียน (5 ใน 6 โรงเรียน) จะมีห้องปฏิบัติการทางภาษา แต่กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีความแตกต่างอย่างมากระหว่างในด้านจำนวนที่นั่งในห้องปฏิบัติการทางภาษา โดยจำนวนที่นั่งที่น้อยที่สุด มีแค่ 2 ที่นั่ง ในขณะที่จำนวนมากที่สุดมีถึง 80 ที่นั่ง

จากข้อมูลที่ได้รับ พบว่าเครื่องคอมพิวเตอร์และที่นั่งในห้องปฏิบัติการทางภาษาที่มีอยู่ มีไม่พอสอดจำนวนผู้เรียนของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามและอยู่ในภาวะขาดแคลน โดยสัดส่วนเครื่องคอมพิวเตอร์ต่อผู้เรียนซึ่งนับจำนวนผู้เรียนทั้งหมด 6 โรงเรียน (11700 คน) โดยเฉลี่ยมีเพียง 1 เครื่องต่อผู้เรียน 222 คน ในขณะที่ที่นั่งในห้องปฏิบัติการทางภาษามีสัดส่วน 1 ที่ต่อผู้เรียน 296 คน ดังแสดงในตารางที่ 13

ตารางที่ 13 แสดงจำนวนของคอมพิวเตอร์และที่นั่งในห้องปฏิบัติการทางภาษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

	จำนวนคอมพิวเตอร์	ที่นั่งในห้องปฏิบัติการทางภาษา
จำนวนต่ำสุด	23	2
จำนวนสูงสุด	100	80
ค่าเฉลี่ยต่อโรงเรียน	52.67	39.50
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	31.16	29.09
สัดส่วนต่อจำนวนผู้เรียน (จากโรงเรียนทั้งหมด 11700 คน)	1 ต่อ 222 คน	1 ต่อ 296 คน

1.2.5. นโยบายการสอนภาษาต่างประเทศ

ตารางที่ 14 แสดงจำนวนของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ดำเนินนโยบายการสอนภาษาต่างประเทศ

นโยบาย	จำนวนโรงเรียนที่ดำเนินตามนโยบาย
ตามแผนการศึกษาภาคบังคับของหลักสูตร	6/6
ตามความต้องการของผู้เรียน	2/6
ตามความต้องการของผู้ปกครอง	2/6
ตามความต้องการของตลาดแรงงาน	1/5

จากตารางที่ 14 พบว่า ในดำเนินนโยบายการสอนภาษาต่างประเทศในโรงเรียน ผู้บริหารทั้งหมดตอบว่าได้สนองตอบต่อแผนการศึกษาภาคบังคับ ซึ่งเป็นแผนการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดและบังคับใช้กับสถานศึกษา แต่ส่วนใหญ่กลับไม่ได้สนใจและสนองตอบตามความต้องการของปัจจัยอื่นๆ คือ ความต้องการของผู้เรียน ของผู้ปกครองและต่อตลาดแรงงาน

1.2.6. การจัดสอบวัดระดับความสามารถทางภาษา

ตารางที่ 15 แสดงจำนวนโรงเรียนที่จัดสอบวัดระดับความสามารถทางภาษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

	ภาษาอังกฤษ	ภาษามลายู	ภาษาอาหรับ
จำนวน	1/4	4/4	3/4

จากการสำรวจพบว่า โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามส่วนใหญ่ ซึ่งมีจำนวน 4 ใน 6 โรงเรียนยืนยันว่ามีการจัดสอบวัดระดับความสามารถของผู้เรียน เพื่อจัดเข้ากลุ่มหรือเข้าเรียนตามระดับชั้น ในช่วงการรับสมัครนักเรียนใหม่หรือช่วงอื่นๆ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ตอบว่ามีการจัดสอบวัดระดับทั้งหมด 4 โรงเรียนให้ความสำคัญต่อภาษามลายูมากที่สุด รองลงมาคือภาษาอาหรับและภาษาอังกฤษน้อยที่สุด ดังแสดงในตารางที่ 15

1.2.7. การสำรวจข้อมูลความต้องการเรียนภาษาต่างประเทศของผู้เรียน

จากการสำรวจ พบว่าผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามยังให้ความสนใจต่อความต้องการเรียนภาษาต่างประเทศของผู้เรียนเพียงครึ่งเดียวจากทั้งหมด คือ 3 ใน 6 โรงเรียน โดยตอบว่าทางโรงเรียนสำรวจหาข้อมูลความต้องการเรียนภาษาต่างประเทศ โดยใช้แบบสอบถามเพียงแนวทางเดียว

1.2.8. การพัฒนาศักยภาพผู้เรียนภาษาต่างประเทศ

จากการสำรวจ พบว่าผู้บริหารส่วนใหญ่ จำนวน 5 ใน 6 โรงเรียน ตอบว่าดำเนินการพัฒนาส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ โดยผู้บริหารที่ตอบว่าดำเนินการพัฒนาผู้เรียนนั้น ได้จัดแนวทางได้แก่ จัดอบรมเรียนพิเศษ เจริญวิทยาการชาวต่างประเทศ (เฉพาะภาษาอังกฤษ) มาสอนพิเศษในบางคาบหรือพักอยู่กับผู้เรียน จัดสัปดาห์วิชาการ จัดกิจกรรมการใช้ภาษา เช่น กิจกรรม โต้ว่าทีภาษาต่างประเทศ การบรรยาย ภาพและเล่นเกมภาษาต่างประเทศ จัดค่ายภาษาอังกฤษและค่ายภาษาอาหรับ

1.2.9. การจัดสรรงบประมาณด้านการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

จากการสำรวจพบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ จำนวน 5 ใน 6 โรงเรียน จัดสรรงบประมาณด้านการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ โดยระบุแนวทาง เช่น ซื้อเครื่องมือ อุปกรณ์และสื่อการสอนเพื่อจัดกิจกรรมทางภาษา ให้ผู้สอนจัดทำโครงการต่างๆ สนับสนุนจัดสอนพิเศษ ทักษะศึกษาค้นคว้าต่างประเทศ จัดสรรงบประมาณเพื่อจ้างผู้สอนชาวต่างชาติที่เป็นเจ้าของภาษา จัดสรรงบประมาณเพื่อจัด โครงการพิเศษสนับสนุนการเรียนภาษา เช่น โครงการการอ่านของฉันทน์ในภาษาอาหรับ (กิรอฮาติ)

1.2.10. การปรับปรุงหลักสูตรและ/หรือเปลี่ยนแปลงรายวิชาที่เกิดขึ้น

ผู้บริหารส่วนใหญ่ จำนวน 5 ใน 6 โรงเรียน ตอบว่าโรงเรียนมีการปรับปรุงหลักสูตรหรือเปลี่ยนแปลงรายวิชาที่เกิดขึ้น โดยจะปรับปรุงหลักสูตรวิชาสามัญน้อยกว่าวิชาศาสนา โดยเฉลี่ยวิชาสามัญ 2 ปีต่อ 1 ครั้ง ในขณะที่การปรับปรุงหลักสูตรวิชาศาสนาจะใช้เวลานานกว่าคือ 2.25 ปีต่อ 1 ครั้ง

1.2.11. การสนับสนุนผู้สอนภาษาต่างประเทศ

ตารางที่ 16 แสดงการสนับสนุนผู้สอนภาษาต่างประเทศของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

การสนับสนุน	จำนวนโรงเรียนที่แสดงการสนับสนุน	จำนวนครั้งโดยเฉลี่ยต่อปี	จำนวนคนโดยเฉลี่ยต่อปี
ฝึกอบรม	6/6	1.33	10
สัมมนา	5/6	1.50	2.83
ศึกษาค้นคว้า	2/6	-	-
ดูงานในประเทศ	1/6	0.17	1.67
ดูงานต่างประเทศ	0/6	-	-
ทำผลงานวิชาการ	0/6	-	-

จากตารางที่ 16 พบว่าผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามส่วนใหญ่ให้การสนับสนุนผู้สอนภาษาต่างประเทศด้านการฝึกอบรมมากที่สุด รองลงมาคือการสัมมนา แต่ส่วนใหญ่กลับไม่ให้ความสนใจในการสนับสนุนผู้สอนในด้านการศึกษาค้นคว้า การทำผลงานวิชาการ การดูงานทั้งในและต่างประเทศ

นอกจากนี้ ในการสนับสนุนการอบรมในภาพรวม ผู้บริหารสนับสนุนให้ผู้สอนไปเข้าร่วมการอบรมโดยเฉลี่ยปีละ 1.33 ครั้งต่อคน คิดเป็นจำนวนคนเฉลี่ยปีละ 10 คน ส่วนในการสนับสนุนการสัมมนา พบว่าผู้บริหารสนับสนุนให้ผู้สอนไปเข้าร่วมการสัมมนาปีละ 1.5 ครั้ง และเฉลี่ยปีละ 2.83 คน อย่างไรก็ตาม ไม่พบการสนับสนุนการดูงานในต่างประเทศ แม้จะมีการสนับสนุนการดูงานในประเทศ แต่ก็อยู่ในระดับน้อยมาก เฉลี่ยปีละ .17 ครั้ง และจำนวนผู้ดูงานในประเทศเพียงปีละ 3.33 คน

1.2.12. วิธีการรับผู้สอน/อาจารย์ผู้สอนภาษาต่างประเทศ

ตารางที่ 17 แสดงวิธีการรับผู้สอน/อาจารย์ผู้สอนภาษาต่างประเทศของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

	รัฐจัดสรรมา	สอบคัดเลือก	สอบสัมภาษณ์	ผลการเรียน	ประวัติส่วนตัว
จำนวน	2/6	5/6	5/6	2/6	2/6

ในการรับผู้สอนเข้าทำงานในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม พบวิธีการรับและคัดเลือกผู้สอนมีความหลากหลาย โดยวิธีที่ผู้บริหารส่วนใหญ่นำมาพิจารณาคือการสอบคัดเลือกและการสัมภาษณ์ รองลงมาคือ พิจารณา เชื้อชาติผลการเรียน ประวัติส่วนตัวและรับผู้สอนจากการสนับสนุนของรัฐที่ส่งบุคลากรมาช่วยสอน ดังแสดงในตารางที่ 17 นอกจากนี้ยังพบว่าผู้บริหารบางคนพิจารณาจากองค์ประกอบอื่นๆ โดยระบุว่าพิจารณาจากหนังสือรับรองของสำนักงานจุฬาราชมนตรี

1.2.13. ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

ตารางที่ 18 แสดงจำนวนโรงเรียนที่ระบุปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

ปัญหา	จำนวน
ขาดการฝึกฝนนอกห้องเรียน	6/6
ขาดแหล่งเรียนรู้	5/6
จำนวนนักเรียนมากเกินไป	4/6
ผู้สอนไม่ตรงสาขา	3/6
ขาดการฝึกฝนในห้องเรียน	3/6
นักเรียนไม่กล้าแสดงออก	3/6
ตำราที่ใช้ยังไม่สนองตอบต่อความต้องการ	3/6
ผู้สอนมีภาระงานมาก	2/6
งบประมาณไม่พอ	1/6
ผู้สอนไม่พอ	0/6

เมื่อพิจารณาปัญหาต่างๆ ในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศที่ผู้บริหารทั้งหมดเห็นพ้องกันว่ามีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศคือ การที่ผู้เรียนขาดการฝึกฝนนอกห้องเรียน นอกจากนี้ รองลงมาส่วนใหญ่มองว่าเป็นปัญหาด้านลำดับคั้งนี้คือขาดแหล่งเรียนรู้ จำนวนผู้เรียนมาก

เกินไป ปัญหาในเรื่องมีผู้สอนไม่ตรงกับสาขาที่สำเร็จการศึกษา ผู้เรียนขาดการฝึกฝนในห้องเรียน ผู้เรียนไม่กล้าแสดงออก และตำราที่ใช้ไม่สามารถตอบสนองความต้องการได้ นอกจากนี้ผู้บริหารส่วนน้อยมองประเด็นปัญหาในเรื่องผู้สอนมีภาระงานมากเกินไปและงาไม่พอ ดังแสดงในตารางที่ 18

เป็นที่น่าสังเกตว่า ผู้บริหารทั้งหมดกลับไม่พบปัญหาในเรื่องผู้สอนไม่พอ แต่อย่างใด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าจำนวนผู้สอนมีจำนวนเพียงพอต่อการจัดการการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

1.2.14. ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

จากการสำรวจโดยใช้คำถามปลายเปิด พบว่าผู้บริหารมีความเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศคือ

1. ควรจะมีเจ้าของภาษาเป็นผู้สอน เพราะผู้บริหารเห็นว่าจะทำให้ผู้เรียน ได้มีโอกาสฝึกฝนภาษาต่างประเทศกับเจ้าของภาษา
2. ควรจัดสื่อการเรียนให้เพียงพอ โดยการสนับสนุนจากทางรัฐ
3. รัฐควรให้การสนับสนุนให้มีสื่อเพื่อการศึกษาภาษาต่างประเทศทางวิทยุและโทรทัศน์ เพื่อสร้างสิ่งแวดล้อมในการเรียนภาษาต่างประเทศในประเทศไทย
4. ควรให้สถาบันอุดมศึกษา เช่นมหาวิทยาลัย เป็นผู้ช่วยเหลือในการวางระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม และเป็นองค์กรกลางในความร่วมมือเพื่อพัฒนางานวิจัย และจัดกิจกรรมกับเครือข่ายองค์กรต่างประเทศในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
5. องค์กรที่เกี่ยวข้องควรจัดสรรงบประมาณในการจัดกิจกรรมค่ายภาษา ทัศนศึกษาหรือแลกเปลี่ยนกับสถาบันต่างประเทศให้กับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศโดยสรุป

โดยสรุปของข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในส่วนความคิดเห็นจากผู้บริหาร พบว่าผู้สอนภาษาต่างประเทศส่วนใหญ่เป็นชาวไทย และมีผู้สอนชาวต่างประเทศที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาบ้าง แต่พบน้อยมากและมีในบางโรงเรียน โดยเฉลี่ย โรงเรียนจะมีผู้สอนภาษาต่างประเทศในหลักสูตรวิชาสามัญ 11 คน และหลักสูตรศาสนา 32 คน แต่มีความแตกต่างในจำนวนผู้สอนแต่ละ โรงเรียนมากทั้งนี้ พบผู้สอนภาษามากที่สุด รองลงมาคือภาษาอาหรับ และภาษาอังกฤษ น้อยที่สุด สัดส่วนของผู้สอนเป็น 1 คนต่อผู้เรียน 40-43 คน

นอกจากนี้ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีความหลากหลายของแหล่งเรียนรู้ โดยพบว่าทุกโรงเรียนมีห้องสมุดและห้องคอมพิวเตอร์ ส่วนใหญ่มีห้องปฏิบัติการทางภาษา แต่พบห้องสมุดเฉพาะภาษาและศูนย์ภาษาบางโรงเรียน โดยเฉลี่ยมีเครื่องคอมพิวเตอร์ประมาณ 53 เครื่องต่อโรงเรียน มีที่นั่งในห้องปฏิบัติการ

ทางภาษา 40 ที่นั่งต่อโรง แต่สัดส่วนในแต่ละ โรงแตกต่างกันมากและอยู่ในระดับน้อยมากและในภาวะขาดแคลนเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับจำนวนผู้เรียน

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามทั้งหมดดำเนินการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ตามนโยบายแผนการศึกษาภาคบังคับของหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ แต่ไม่ให้ความสนใจต่อปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครองและตลาดแรงงาน อย่างไรก็ตาม โรงเรียนได้ให้ความสำคัญต่อผู้เรียน โดยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดสอบวัดระดับความสามารถของผู้เรียน เพื่อจัดระดับความสามารถ ส่วนใหญ่เป็นภาษามลายูและอาหรับ และส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนภาษาต่างประเทศในรูปแบบกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งจัดสรรงบประมาณเพื่อการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะ และบางแห่งมีการสำรวจข้อมูลความต้องการของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ

ในส่วนของหลักสูตร พบว่าโรงเรียนได้ปรับปรุงหลักสูตรหลักสูตรวิชาสามัญและศาสนา โดยเฉลี่ย 2 ปีต่อครั้ง และสนับสนุนผู้สอนภาษาต่างประเทศให้ได้รับการฝึกอบรมและสัมมนามากที่สุด แต่จำนวนผู้สอนที่รับการสนับสนุนอยู่ในขั้นน้อย เมื่อเทียบกับจำนวนผู้สอนทั้งหมด ทั้งนี้ โรงเรียนจะรับผู้สอนโดยผ่านกระบวนการสอบคัดเลือกและสัมภาษณ์มากที่สุด

สำหรับปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ผู้บริหารมองว่าปัญหาผู้เรียนขาดการฝึกฝนนอกห้องเรียนเป็นปัญหาหลัก รองลงมาคือ การขาดแหล่งเรียนรู้และจำนวนมีมากเกินไป ส่วนปัญหาอื่นๆ ได้แก่ผู้สอนภาษาต่างประเทศไม่ได้จบการศึกษาในสาขาภาษาต่างประเทศโดยตรง ผู้เรียนขาดการฝึกฝนในห้องเรียน ไม่กล้าแสดงออกและตำราที่ใช้ยังไม่ตอบสนองต่อความต้องการ

2. ผู้สอนภาษาต่างประเทศ

2.1. ข้อมูลทั่วไป

2.1.1. เพศและอายุ

จากกลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาต่างประเทศทั้งหมด 18 คน พบว่ามีสัดส่วนเพศหญิงและเพศชายใกล้เคียงกัน โดยสัดส่วนเพศชายมีมากกว่าเพศหญิงเล็กน้อย ในอัตราส่วน 10 ต่อ 8 คน โดยทั้งหมดมีอายุอยู่ระหว่าง 25-50 ปี คิดเป็นอายุเฉลี่ย 35.33 ปี

เป็นที่น่าสังเกตว่า กลุ่มตัวอย่างผู้สอนภาษาอังกฤษและอาหรับ เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง แตกต่างกับกลุ่มภาษามลายูที่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยอายุเฉลี่ยผู้สอนภาษาอังกฤษและมลายูเป็น 33-34 ปี ซึ่งน้อยกว่าผู้สอนภาษาอาหรับที่มีอายุเฉลี่ย 38.83 ปี โดยผู้สอนภาษาอังกฤษมีอายุแตกต่างกันมากที่สุด ดังแสดงในตารางที่ 19

ตารางที่ 19 แสดงอายุเฉลี่ยของผู้สอนภาษาต่างประเทศ จำแนกตามภาษา

ประเภทของผู้สอน	ค่าเฉลี่ย (ปี)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ผู้สอนภาษาอังกฤษ	33.33	9.63
ผู้สอนภาษามลายู	33.83	6.52
ผู้สอนภาษาอาหรับ	38.83	7.41
รวม	35.33	7.90

2.1.2. ประสบการณ์การสอนภาษาต่างประเทศ

จากการสำรวจ โดยภาพรวมพบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้สอนมีประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกันมาก โดยมีประสบการณ์ระหว่าง 2-27 ปี โดยเฉลี่ย 7.94 ปี ทั้งนี้ ผู้สอนภาษาอังกฤษและอาหรับมีประสบการณ์มากที่สุด ประมาณ 9 ปี ในขณะที่ผู้สอนภาษามลายูมีเพียง 5.67 ปี ทั้งนี้ผู้สอนภาษาอังกฤษมีความแตกต่างในระยะเวลาของประสบการณ์การสอนภาษาต่างประเทศมากที่สุด ในขณะที่ผู้สอนภาษามลายูมีความแตกต่างกันน้อยที่สุด ดังแสดงในตารางที่ 20

ตารางที่ 20 แสดงระยะเวลาประสบการณ์การสอนของผู้สอนภาษาต่างประเทศ

ประเภทของผู้สอน	ค่าเฉลี่ย (ปี)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ผู้สอนภาษาอังกฤษ	9.00	9.23
ผู้สอนภาษามลายู	5.67	2.42
ผู้สอนภาษาอาหรับ	9.17	4.88
รวม	7.94	6.04

2.1.3. คุณวุฒิการศึกษา ประเทศ และสาขาวิชาเอกโท

โดยภาพรวม พบว่าผู้สอนส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คือ 15 คน จากทั้งหมด 18 คน ในขณะที่มีเพียง 3 คน เท่านั้นที่มีคุณวุฒิการศึกษาว่าปริญญาตรี โดยผู้สอนภาษาต่างประเทศ

ทั้งหมด จบการศึกษาในประเทศไทยมากที่สุด คือจำนวน 9 คน รองลงมาเป็นประเทศอินโดนีเซีย 3 คน มาเลเซียกับคูเวต ประเทศละ 2 คน ปากีสถานและซาอุดีอาระเบียมีน้อยที่สุด คือประเทศละ 1 คน

เมื่อพิจารณาตามสาขาวิชาพบว่า ผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษทั้งหมดจบการศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งมีมากที่สุด ส่วนผู้สอนภาษามลายูจบปริญญาตรี 5 คน จากทั้งหมด 6 คน และภาษาอาหรับจบปริญญาตรี 4 คน จากทั้งหมด 6 คน

อย่างไรก็ตาม ผู้สอนภาษาต่างประเทศมากกว่าครึ่ง คือ 10 คน ในจำนวนทั้งหมด 18 คน ไม่ได้จบการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชาภาษาต่างประเทศ เมื่อพิจารณาแต่ละกลุ่มภาษา พบว่าในกลุ่มผู้สอนภาษาอังกฤษ มีผู้สอนที่จบตรงสาขามากที่สุด คือ จำนวน 4 คน จากทั้งหมด 6 คน โดยกลุ่มผู้สอนภาษามลายูและอาหรับมีผู้จบตรงสาขาวิชาน้อยมาก เพียงคือภาษาละ 1 คน จากทั้งหมด 6 คนของกลุ่มผู้สอนแต่ละสาขาวิชา นอกจากนี้ เมื่อดูสาขาวิชาโท ก็ยังพบอัตราส่วนที่จบตรงสาขาที่สอนบ้างแต่ยังถือว่าน้อย โดยผู้สอนภาษามลายูมี 1 คน และภาษาอาหรับ 2 คน

ตารางที่ 21 แสดงภาพรวมการจบการศึกษาตรงกับสาขาวิชาของผู้สอน พิจารณาจากวิชาเอกและโท

ประเภทของผู้สอน	จำนวนผู้สอนที่จบตรงสาขา	ร้อยละ
ผู้สอนภาษาอังกฤษ	4/6	66.7
ผู้สอนภาษามลายู	2/6	33.3
ผู้สอนภาษาอาหรับ	3/6	50.0
รวม	9/18	50.0

โดยสรุปแล้ว เมื่อพิจารณาทั้งวิชาโทและเอกของผู้สอนทั้งสามกลุ่มสาขาวิชาภาษาต่างประเทศ พบว่ามีผู้สอนเพียงร้อยละ 50 เท่านั้นที่จบตรงสาขาที่สอน โดยผู้สอนภาษาอังกฤษมีผู้จบตรงสาขาวิชามากที่สุด รองลงมาคือภาษาอาหรับ และมลายูน้อยที่สุด ดังแสดงในตารางที่ 21

2.1.4. ระดับชั้นที่รับภาระงานสอน

จากการสำรวจ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมากกว่าครึ่งคือจำนวน 11 คน จากทั้งหมด 18 คนเป็นผู้ที่สอนในระดับมัธยมปลาย และอีก 7 คนสอนระดับมัธยมต้น ถ้าพิจารณาคูตามกลุ่มภาษาเป้าหมายจะพบว่าผู้สอนภาษาอังกฤษทุกคนสอนระดับมัธยมตอนปลาย ในขณะที่เดียวกันผู้สอนอีกจำนวน 4 คน สอนในระดับมัธยมต้นและปลายด้วย ในขณะที่ผู้สอนภาษามลายูและอาหรับบางส่วน ยังมีภาระสอนในระดับชั้นสามัญด้วย ดังแสดงในตารางที่ 22

ตารางที่ 22 แสดงจำนวนผู้สอนภาษาต่างประเทศที่รับภาระงานสอนในระดับชั้นสามัญ

ประเภทของผู้สอน	ระดับมัธยมต้น	ระดับมัธยมปลาย
ผู้สอนภาษาอังกฤษ	4/6	6/6
ผู้สอนภาษามลายู	1/6	3/6
ผู้สอนภาษาอาหรับ	2/6	2/6
รวม	7/18	11/18

นอกจากนี้ ในระดับชั้นสายศาสนา ยังพบว่าผู้สอนภาษาต่างประเทศจำนวน 8 คน จากทั้งหมด 18 คน รับภาระงานสอนในระดับอิสลามศึกษาตอนกลางมากที่สุด รองลงไปคือตอนต้น และตอนปลายน้อยที่สุด โดยผู้สอนภาษามลายูรับภาระงานสอนในระดับกลางมากกว่าระดับต้น ต่างจากผู้สอนภาษาอาหรับที่รับภาระสอนทั้งสามระดับ โดยรับภาระสอนในระดับกลางมากที่สุด เป็นที่น่าสังเกตว่าผู้สอนภาษาอังกฤษไม่ได้สอนรายวิชาศาสนาเลย ดังแสดงในตารางที่ 23

ตารางที่ 23 แสดงจำนวนผู้สอนภาษาต่างประเทศรับภาระงานสอนในระดับชั้นต่างๆในสายศาสนา

ประเภทของผู้สอน	อิสลามศึกษา ตอนต้น	อิสลามศึกษา ตอนกลาง	อิสลามศึกษา ตอนปลาย
ผู้สอนภาษาอังกฤษ	0/6	0/6	0/6
ผู้สอนภาษามลายู	2/6	3/6	0/6
ผู้สอนภาษาอาหรับ	3/6	4/6	4/6
รวม	5/18	7/18	4/18

โดยสรุปแล้ว ผู้สอนภาษาต่างประเทศทุกภาษาต้องรับภาระงานสอนในระดับชั้นต่างๆ มากกว่า 1 ระดับ แสดงให้เห็นถึงภาระงานสอนที่มาก จนไม่สามารถรับภาระงานอย่างอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.6. เนื้อหาหรือทักษะที่ถนัดในการสอน

จากตารางที่ 24 พบว่าผู้สอนภาษาต่างประเทศถนัดในการสอนทักษะการอ่านและเขียนมากที่สุด เท่ากัน คือจำนวน 15 ใน 18 คน รองลงมาคือทักษะการพูด ไวยากรณ์ คำศัพท์ ส่วนทักษะที่มีความถนัดน้อยที่สุดคือทักษะการฟัง

ตารางที่ 24 แสดงจำนวนผู้สอนภาษาต่างประเทศถนัดในการสอนตามเนื้อหาหรือทักษะต่างๆ ค่อยจำนวนทั้งหมด

	ภาษาอังกฤษ	ภาษามลายู	ภาษาอาหรับ	รวม
การออกเสียง	1/6	2/6	5/6	8/18
คำศัพท์	3/6	4/6	3/6	10/18
ไวยากรณ์	3/6	3/6	5/6	11/18
การฟัง	0/6	3/6	3/6	6/18
การพูด	3/6	4/6	4/6	11/18
การอ่าน	5/6	5/6	5/6	15/18
การเขียน	3/6	6/6	6/6	15/18

เมื่อพิจารณาผู้สอนแต่ละภาษา พบว่ากลุ่มผู้สอนภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ถนัดในการสอนการอ่านมากที่สุด รองลงมาคือการสอนคำศัพท์ ไวยากรณ์ การพูด การเขียนและการออกเสียง แต่ไม่ถนัดสอนการฟังมากที่สุด โดยไม่มีผู้สอนภาษาอังกฤษที่ตอบว่าถนัดสอนการฟังเลย ส่วนผู้สอนภาษามลายู ส่วนใหญ่ถนัดในการสอนการเขียน รองลงมาเป็นทักษะการอ่าน แต่ไม่ค่อยถนัดสอนการออกเสียง ในขณะที่กลุ่มผู้สอนภาษาอาหรับส่วนใหญ่ถนัดในการสอนการเขียนไม่ถนัดสอนการฟังและคำศัพท์มากที่สุด เป็นที่น่าสังเกตว่า

ผู้สอนภาษาอาหรับและมลายูจะประเมินตนเองว่าถนัดในทักษะต่างๆมากกว่าผู้สอนภาษาอังกฤษ แสดงถึงความมั่นใจในความรู้และทักษะต่างๆเพื่อนำไปใช้ในการสอนมากกว่านั่นเอง

2.1.7. ระดับความสามารถใช้ทักษะภาษาต่างประเทศ

ตารางที่ 25 แสดงค่าเฉลี่ยระดับความสามารถของผู้สอนภาษาต่างประเทศในการใช้ทักษะต่างๆ

ประเภทของผู้สอน	การฟัง	การพูด	การอ่าน	การเขียน
ภาษาอังกฤษ	3.33	3.50	4.00	4.00
ภาษามลายู	3.67	4.00	4.33	4.17
ภาษาอาหรับ	3.50	3.50	4.33	4.00
รวมทั้งหมด	3.50	3.67	4.22	4.06

จากตารางที่ 25 พบว่าผู้สอนภาษาต่างประเทศเห็นว่าตนเองมีความสามารถในการใช้ทุกทักษะอยู่ในเกณฑ์ปานกลางถึงมาก โดยเห็นว่าตนเองมีความสามารถในการอ่านมากที่สุด รองลงมาคือทักษะการเขียน การพูดและการฟังน้อยที่สุด แต่แสดงให้เห็นว่าผู้สอนภาษาต่างประเทศโดยรวมมีความเห็นต่อความสามารถของตนเองในด้านบวก คือเห็นว่าตนเองมีความสามารถในการใช้ทักษะทางภาษาอยู่ในระดับดี

เมื่อพิจารณาตามกลุ่มภาษา พบว่าผู้สอนภาษาอังกฤษเห็นว่าตนเองมีความสามารถในการอ่านและเขียนดีที่สุด โดยอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือทักษะการพูดอยู่ในระดับปานกลาง และมีทักษะการฟังอยู่ในระดับปานกลางและเป็นทักษะที่มีความสามารถน้อยที่สุด

ผู้สอนภาษามลายูเห็นว่าตนเองมีทักษะการอ่านดีที่สุด รองลงมาคือทักษะการเขียน และการพูด ซึ่งอยู่ในระดับมาก และมีความสามารถในการฟังน้อยที่สุด ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

ผู้สอนภาษาอาหรับ ส่วนใหญ่เห็นว่าตนเองมีทักษะการอ่านในระดับมากที่สุดเช่นกัน รองลงมาคือทักษะการเขียน ซึ่งอยู่ในระดับมาก การพูดอยู่ในระดับปานกลาง และมีความสามารถในการฟังน้อยที่สุดเช่นกัน ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

โดยสรุป จะเห็นว่าผู้สอนภาษาต่างประเทศทุกภาษาจะเห็นว่าตนเองมีความสามารถในการอ่านมากที่สุด และมีความสามารถในการฟังน้อยที่สุด อย่างไรก็ตามส่วนใหญ่เห็นว่าตนเองมีความสามารถในการทุกทักษะในการทางบวก

2.1.8. ความสำคัญของทักษะต่างๆต่อการเรียนภาษาต่างประเทศ

จากการสำรวจโดยภาพรวม ผู้สอนภาษาต่างประเทศเห็นว่าทักษะการพูดมีความสำคัญต่อการเรียนภาษาต่างประเทศมากที่สุด รองลงมาคือการอ่าน การฟัง และการเขียนตามลำดับ

ตารางที่ 26 แสดงลำดับความสำคัญของทักษะการฟังจำแนกตามกลุ่มผู้สอนภาษา

ประเภทของผู้สอน	ความสำคัญของทักษะการฟัง			
	อันดับ1	อันดับ2	อันดับ3	อันดับ4
อังกฤษ	50.0%	16.7%	16.7%	16.7%
มลายู	0.0%	50.0%	16.7%	33.3%
อาหรับ	33.3%	33.3%	0.0%	33.3%

ตารางที่ 27 แสดงลำดับความสำคัญของทักษะการพูดจำแนกตามกลุ่มผู้สอนภาษา

ประเภทของ ผู้สอน	ความสำคัญของทักษะการพูด			
	อันดับ1	อันดับ2	อันดับ3	อันดับ4
อังกฤษ	16.7%	66.7%	16.7%	0.0%
มลายู	66.7%	0.0%	16.7%	16.7%
อาหรับ	33.3%	16.7%	50.0%	0.0%

ตารางที่ 28 แสดงลำดับความสำคัญของทักษะการอ่านจำแนกตามกลุ่มผู้สอนภาษา

ประเภทของ ผู้สอน	ความสำคัญของทักษะการอ่าน			
	อันดับ1	อันดับ2	อันดับ3	อันดับ4
อังกฤษ	33.3%	0.0%	66.7%	0.0%
มลายู	33.3%	16.7%	33.3%	16.7%
อาหรับ	33.3%	16.7%	16.7%	33.3%

ตารางที่ 29 แสดงลำดับความสำคัญของทักษะการเขียนจำแนกตามกลุ่มผู้สอนภาษา

ประเภทของ ผู้สอน	ความสำคัญของทักษะการเขียน			
	อันดับ 1	อันดับ2	อันดับ3	อันดับ4
อังกฤษ	0.0%	16.7%	0.0%	83.3%
มลายู	0.0%	33.3%	33.3%	33.3%
อาหรับ	0.0%	33.3%	33.3%	33.3%

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาจากกลุ่มภาษา พบว่าผู้สอนภาษาอังกฤษเห็นว่าทักษะการฟังมีความสำคัญต่อการเรียนภาษาเป็นลำดับแรก รองลงมาคือการพูด อ่านและเขียนตามลำดับ ในขณะที่กลุ่มผู้สอนภาษามลายูให้ความสำคัญต่อทักษะพูด รองลงมาคือ การฟัง และท้ายที่สุดอ่านและเขียนเท่ากัน ส่วนกลุ่มภาษาอาหรับ ให้ความสำคัญกับทุกทักษะ ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน ยกเว้นทักษะการเขียน ดังแสดงในตารางที่ 26-29

โดยสรุปแล้ว ผู้สอนภาษาต่างประเทศ มองว่าทักษะการฟังและการพูด สำคัญที่สุดต่อการเรียนภาษาต่างประเทศ มากกว่าทักษะการอ่านและเขียน

2.1.9. ประสิทธิภาพการอยู่ในต่างประเทศ

ตารางที่ 30 แสดงจำนวนผู้สอนที่เคยมีประสบการณ์อยู่ในต่างประเทศต่อจำนวนทั้งหมด

ประเภทของผู้สอน	จำนวน
ภาษาอังกฤษ	2/6
ภาษามลายู	4/6
ภาษาอาหรับ	6/6
ภาพรวม	12/18

จากตารางที่ 30 พบว่ากลุ่มตัวอย่างเกินกว่าครึ่ง คือจำนวน 12 คน ใน 18 คน มีประสบการณ์ในการไปอยู่ยังต่างประเทศ โดยผู้สอนภาษาอาหรับทุกคนมีประสบการณ์อยู่ในต่างประเทศและเป็นกลุ่มที่มี

ประสบการณ์มากที่สุด รองลงมาคือภาษามลายู คือ 4 คนในจำนวนทั้งหมด 6 คน และอังกฤษน้อยที่สุด คือ จำนวน 2 คน จากจำนวนทั้งหมด 6 คน เมื่อพิจารณาคุประเทศแล้ว พบว่าเป็นประเทศในแถบเอเชีย โดยเฉพาะกลุ่มประเทศอาเซียน ทั้งนี้ผู้สอนภาษาต่างประเทศเคยไปอยู่ในประเทศมาเลเซียมากที่สุด คือ 4 คน รองลงมาคือ อินโดนีเซีย จำนวน 2 คน ส่วนประเทศอื่นได้แก่คูเวต ปากีสถาน และซาอุดีอาระเบีย ประเทศละ 1 คน

ตารางที่ 31 แสดงจำนวนผู้สอนภาษาต่างประเทศที่เคยมีประสบการณ์อยู่ในต่างประเทศต่างๆ ค่อจำนวนทั้งหมด

	มาเลเซีย	อินโดนีเซีย	คูเวต	ปากีสถาน	ซาอุดีอาระเบีย	รวม
อังกฤษ	1/6	-	-	-	-	1/6
มลายู	2/6	2/6	-	-	-	4/6
อาหรับ	1/6	1/6	1/6	1/6	1/6	5/6
ภาพรวม	4/18	3/18	1/18	1/18	1/18	10/18

แต่เมื่อพิจารณาตามกลุ่มผู้สอนภาษาพบว่า ผู้สอนภาษาอาหรับมีประสบการณ์มากที่สุด โดยกระจายตามประเทศต่างๆ ทุกประเทศที่ปรากฏในตาราง รองลงมาคือผู้สอนภาษามลายู ที่เคยอยู่ในมาเลเซียและอินโดนีเซีย ส่วนผู้สอนภาษาอังกฤษมีเพียงแค่ 1 คน ที่เคยอยู่ในประเทศมาเลเซียตามลำดับ

นอกจากนี้ ยังพบว่าในบรรดาผู้ที่ตอบว่าเคยไปอยู่ต่างประเทศ มีจุดประสงค์เพื่อไปศึกษาต่อมากที่สุด คิดเป็นระยะเวลาโดยเฉลี่ย 6.33 ปี รองลงมาคือดูงานและฝึกอบรมตามลำดับ คิดเป็นระยะเวลาเฉลี่ย 30 วัน และ 15.33 วันตามลำดับ เป็นที่น่าสังเกตว่า ผู้สอนบางคนมีประสบการณ์ในการไปต่างประเทศมากกว่า 1 ครั้ง โดยสังเกตจากจำนวนผู้ตอบที่มีมากกว่าผู้ที่เคยไปต่างประเทศ ดังแสดงในตารางที่ 32-33-

ตารางที่ 32 แสดงจำนวนผู้สอนภาษาต่างประเทศที่เคยไปอยู่ในต่างประเทศตามจุดประสงค์ต่างๆ จำแนกตามกลุ่มภาษา

ผู้สอนภาษา	ศึกษาต่อ	ฝึกอบรม	ดูงาน
อังกฤษ	1/6	-	1/6
มลายู	3/6	-	1/6
อาหรับ	5/6	1/6	1/6
รวม	9/18	1/18	3/18

ตารางที่ 33 แสดงค่าเฉลี่ยระยะเวลาในการไปอยู่ต่างประเทศของผู้สอนภาษาต่างประเทศตามจุดประสงค์ต่างๆ จำแนกตามกลุ่มภาษา

ประเภทของผู้สอน	ศึกษาต่อ (เฉลี่ยเป็นปี)	อบรม (เฉลี่ยเป็นวัน)	ดูงาน (เฉลี่ยเป็นวัน)
ภาษาอังกฤษ	5	-	1
ภาษามลายู	5	-	15
ภาษาอาหรับ	7.4	30	30
ภาพรวม	6.33	30.00	15.33

2.1.10. การเพิ่มพูนความรู้ด้านภาษาคำต่างประเทศที่จัดในประเทศในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา

จากกลุ่มตัวอย่างที่ตอบมา พบว่าส่วนใหญ่ คือจำนวน 15 ใน 18 คน มีการเพิ่มพูนความรู้ ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา เมื่อพิจารณาถึงกลุ่มภาษา พบว่า ผู้สอนต่างประเทศทุกภาษาส่วนใหญ่มีโอกาสได้เพิ่มพูนความรู้ทุกกลุ่ม โดยกลุ่มผู้สอนภาษาอาหรับทั้งหมด คือจำนวน 6 คน ตอบว่ามีโอกาสเพิ่มพูนความรู้ รองลงมาคือผู้สอนภาษาอังกฤษ จำนวน 5 คน และผู้สอนภาษามลายู จำนวน 4 คน จากทั้งหมด 6 คน

ตารางที่ 34 แสดงจำนวนผู้สอนภาษาต่างประเทศที่มีการเพิ่มพูนความรู้ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมาต่อจำนวนทั้งหมด เปรียบเทียบตามกลุ่มภาษา

ประเภทของผู้สอน	จำนวนต่อทั้งหมด
อังกฤษ	5/6
มลายู	4/6
อาหรับ	6/6
รวม	15/18

นอกจากนี้ ผู้สอนส่วนใหญ่ที่มีการเพิ่มพูนความรู้ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา ตอบว่าได้รับการฝึกอบรมด้านภาษาคำต่างประเทศเพื่อเพิ่มพูนความรู้มากที่สุด โดยกลุ่มภาษาอาหรับมีโอกาสมากที่สุด รองลงมาคือภาษาอังกฤษและมลายูตามลำดับ โดยเฉลี่ยในการฝึกอบรมในรอบปีที่ผ่านมา คือ 1.69 ครั้งต่อปี ซึ่งนับว่าน้อย โดยผู้สอนภาษาอาหรับมีโอกาสมากที่สุดคือ 1.80 ครั้งต่อปี รองลงมาคือภาษามลายูและอังกฤษตามลำดับ ส่วนแนวทางอื่นๆที่มีซึ่งมีน้อยมากคือการศึกษาต่อ ปรากฏในกลุ่มผู้สอนภาษาอาหรับเท่านั้น ดังแสดงในตารางที่ 35

ตารางที่ 35 แสดงค่าเฉลี่ยเป็นจำนวนครั้งที่ผู้สอนภาษาต่างประเทศมีโอกาสได้รับการฝึกอบรมในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา

ประเภทผู้สอน	ค่าเฉลี่ยในการไปอบรม (ครั้งต่อปี)
อังกฤษ	1.60
มลายู	1.67
อาหรับ	1.80
รวม	1.69

2.1.10. ภาระงานของผู้สอน

จากการสำรวจพบว่า โดยภาพรวม ผู้สอนทั้งหมดมีภาระงานสอนคิดเป็นรายวิชาในแต่ละภาคการศึกษา เฉลี่ย 3 รายวิชา โดยผู้สอนภาษาอาหรับจะมีภาระงานสอนในรายวิชาต่อภาคการศึกษามากที่สุด โดยเฉลี่ย 4 วิชา รองลงมาเป็นผู้สอนภาษามลายูและอังกฤษตามลำดับ ทั้งนี้เป็นที่น่าสังเกตว่า ภาระงานผู้สอนภาษาอาหรับ 1 คนในทั้งหมด 6 คน มีภาระงานสอนในรายวิชาภาษามลายูด้วยอีกประมาณ 5 รายวิชา เช่นเดียวกับผู้สอนภาษามลายู 1 คน ก็มีภาระงานสอนในรายวิชาภาษาอาหรับด้วยอีกประมาณ 1 รายวิชา ดัง

แสดงในตารางที่ 36 แสดงให้เห็นว่าผู้สอนภาษาอาหรับและมลายู ในบางโรงเรียนมีการงานสอนในอีกภาษาหนึ่งอีกด้วย

ตารางที่ 36 แสดงค่าเฉลี่ยภาระงานสอนของผู้สอนภาษาต่างประเทศคิดเป็นจำนวนรายวิชาต่อภาคการศึกษา จำแนกตามกลุ่มภาษา

ประเภทผู้สอน		ภาระงานสอน เป็นรายวิชาต่อ เทอม	ภาระงานสอน รายวิชาอื่นๆต่อ เทอม
อังกฤษ	ค่าเฉลี่ย	2.00	-
	จำนวนผู้ตอบ	6/6	-
มลายู	ค่าเฉลี่ย	3.17	1.00
	จำนวนผู้ตอบ	6/6	1/6
อาหรับ	ค่าเฉลี่ย	4.00	5.00
	จำนวนผู้ตอบ	6/6	1/6

ตารางที่ 37 แสดงค่าเฉลี่ยภาระงานสอนของผู้สอนภาษาต่างประเทศตามจำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ จำแนกตามกลุ่มภาษา

ประเภทของ ผู้สอน		ภาระงาน สอน ภาษาอังกฤษ	ภาระงาน สอนภาษา มลายู	ภาระงาน สอนภาษา อาหรับ
อังกฤษ	ค่าเฉลี่ย	16.33	-	-
	จำนวนผู้ตอบ	6	-	-
มลายู	ค่าเฉลี่ย	-	18.50	2.00
	จำนวนผู้ตอบ	-	6	1
อาหรับ	ค่าเฉลี่ย	-	5.00	16.00
	จำนวนผู้ตอบ	-	1	6
รวม	ค่าเฉลี่ย	15.63		
	จำนวนผู้ตอบ	18/18		

นอกจากนี้ ในเรื่องจำนวนชั่วโมงที่สอนต่อสัปดาห์ พบว่า โดยภาพรวมของผู้สอนทั้งหมดมีภาระงานสอนคิดเป็นชั่วโมงต่อสัปดาห์ เฉลี่ยคนละ 15.63 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ซึ่งนับว่าสูง โดยกลุ่มผู้สอนภาษามลายูมีภาระสอนมากที่สุด เฉลี่ย 16.57 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ รองลงมาเป็นภาษาอังกฤษและภาษาอาหรับซึ่งมีน้อยที่สุด เฉลี่ยเพียงแค่ 14 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ดังแสดงในตารางที่ 37

ตารางที่ 38 แสดงจำนวนนักเรียนต่อห้องโดยเฉลี่ย จำแนกตามภาษา

ประเภทของ ผู้สอน		ภาษาอังกฤษ	ภาษามลายู	ภาษาอาหรับ
อังกฤษ	ค่าเฉลี่ย	34.67	-	-
	จำนวนผู้ตอบ	6/6	-	-
มลายู	ค่าเฉลี่ย	-	44.17	55.00
	จำนวนผู้ตอบ	-	6/6	1/6
อาหรับ	ค่าเฉลี่ย	-	55.00	40.67
	จำนวนผู้ตอบ	-	1/6	6/6
รวม	ค่าเฉลี่ย	41.03		
	จำนวนผู้ตอบ	18/18		

จากตารางที่ 38 พบว่า โดยภาพรวมทั้งหมด ผู้สอนตอบว่ามีจำนวนนักเรียนในห้องโดยเฉลี่ยประมาณ 41 คนต่อห้อง ซึ่งนับว่าเป็นห้องเรียนที่มีจำนวนผู้เรียนอยู่ในเกณฑ์มาก เมื่อพิจารณาในแต่ละกลุ่มภาษาแล้ว พบว่าผู้สอนภาษามลายูมีนักเรียนในห้องโดยเฉลี่ยมากที่สุด 45.71 คน รองลงมาคือผู้สอนภาษาอาหรับและภาษาอังกฤษน้อยที่สุด โดยเฉลี่ย 42.71 และ 34.67 คนต่อห้องตามลำดับ

ตารางที่ 39 แสดงจำนวนผู้สอนที่มีภาระงานอื่นๆนอกเหนือจากการสอนต่อจำนวนทั้งหมด

ประเภทผู้สอน	มีภาระงานอื่น
อังกฤษ	6/6
มลายูกลาง	6/6
อาหรับ	5/6
รวม	17/18

โดยภาพรวมของภาระงานประจำที่นอกเหนือจากการสอน พบว่า ผู้สอนเกือบทั้งหมด คือจำนวน 17 คน จากทั้งหมด 18 คนในเกือบทุกกลุ่มภาษาตอบว่ามีภาระงานอื่นที่นอกเหนือจากการสอน โดยระบุภาระงานอื่นๆ คือดูแลฝ่ายกิจกรรมนักเรียนมากที่สุด รองลงมาคือ ทะเบียน ที่ปรึกษาชุมชนและหัวหน้าหมวด จำนวน 3 คน ส่วนภาระงานอื่นๆ ได้แก่ ฝ่ายปกครอง ประชาสัมพันธ์ งานอาคารและงานวิชาการ ดังแสดงในตารางที่ 40

ทั้งนี้ โดยสรุปในเรื่องภาระงานของผู้สอนภาษาต่างประเทศโดยรวมทั้งภาระงานสอนและภาระงานอื่นๆนอกเหนือจากการสอนทั้งหมดเป็นชั่วโมงต่อสัปดาห์ พบว่ากลุ่มผู้สอนโดยรวมมีภาระงานเฉลี่ย 24.31 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง โดยกลุ่มผู้สอนภาษามลายูมีภาระงานมากที่สุด เฉลี่ยถึง 30.42 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ รองลงมาคืออังกฤษและอาหรับน้อยที่สุด เฉลี่ย 25.00 และ 17.50 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 41

ตารางที่ 40 แสดงลักษณะภาระงานประจำอื่นๆของผู้สอนภาษาต่างประเทศ ที่นอกเหนือจากงานสอน

ลักษณะภาระงาน	จำนวนผู้ตอบต่อจำนวนทั้งหมด
ฝ่ายกิจกรรมของนักเรียน	6/17
ทะเบียน	3/17
ที่ปรึกษาชุมชน	3/17
หัวหน้าหมวด	3/17
กรรมการหลักสูตร	2/17
ปกครอง	1/17
ประชาสัมพันธ์	1/17
งานอาคาร	1/17
งานวิชาการ	1/17

ตารางที่ 41 แสดงค่าเฉลี่ยภาระงาน โดยเฉลี่ยทั้งหมด คิดเป็นชั่วโมงต่อสัปดาห์

ประเภทผู้สอน	ค่าเฉลี่ย (ชั่วโมงต่อสัปดาห์)
อังกฤษ	25.00
มลายู	30.42
อาหรับ	17.50
รวม	24.31

2.1.12. การผลิตผลงานในวิชาภาษาต่างประเทศ

จากการสำรวจ พบว่า ผู้สอนส่วนใหญ่ คือ 14 คน จากทั้งหมด 18 คน ตอบว่าทำผลงานวิชาการ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเองทางด้านวิชาการอีกทางหนึ่ง เมื่อพิจารณาตามกลุ่มภาษาแล้ว พบว่าผู้สอนภาษาอังกฤษและอาหรับมีจำนวนผู้ทำผลงานวิชาการมากที่สุด โดยมากกว่ากลุ่มภาษามลายูเล็กน้อย โดยผู้สอนส่วนใหญ่ทำงานแปลเอกสารประกอบการสอนมากที่สุด รองลงมาคือทำเอกสารประกอบการคำสอนและช่วยทำหลักสูตร ส่วนงานที่นอกเหนือจากนี้มีสัดส่วนน้อยมาก ได้แก่ แต่งตำรา วิจัยและบทความ

แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายภาษา พบว่ากลุ่มผู้สอนภาษามลายู ทำผลงานวิชาการหลากหลายกว่าผู้สอนภาษาอังกฤษและอาหรับ โดยทำเอกสารประกอบการสอนและหลักสูตรมากที่สุด กลุ่มผู้สอนภาษาอาหรับมีลักษณะผลงานเป็นงานแปลและงานเอกสารประกอบการสอนและหลักสูตรมากที่สุด ในขณะที่กลุ่มภาษาอังกฤษจะอยู่ในหมวดงานแปลมากที่สุด รองลงมาคือทำวิจัย

ตารางที่ 42 แสดงจำนวนผู้สอนภาษาต่างประเทศที่ทำลักษณะผลงานวิชาการต่อจำนวนทั้งหมด จำแนกตามกลุ่มภาษา

ลักษณะผลงาน	ภาษาอังกฤษ	ภาษามลายู	ภาษาอาหรับ	รวม
แต่งตำรา	-	2/6	1/6	3/18
วิจัย	2/6	1/6	-	3/18
งานแปล	3/6	3/6	3/6	9/18
บทความ	-	1/6	1/6	2/18
หลักสูตร	1/6	4/6	3/6	8/18

2.1.13. ทักษะภาษาต่างประเทศที่ผู้สอนภาษาต่างประเทศต้องการพัฒนา

ตารางที่ 43 แสดงจำนวนผู้สอนภาษาต่างประเทศที่แสดงความต้องการพัฒนาทักษะต่างๆต่อจำนวนทั้งหมด ตามลำดับความสำคัญ

ทักษะ	ลำดับความสำคัญ			
	อันดับ1	อันดับ2	อันดับ3	อันดับ4
การฟัง	4/18	6/18	1/18	7/18
การพูด	8/18	4/18	4/18	2/18
การอ่าน	4/18	4/18	7/18	3/18
การเขียน	1/18	4/18	6/18	7/18

จากการสำรวจโดยภาพรวม พบว่าผู้สอนภาษาต่างประเทศต้องการพัฒนาทักษะการพูดเป็นอันดับแรกมากที่สุด อันดับสองคือทักษะการฟัง อันดับสามคือทักษะการอ่านและสุดท้ายเป็นทักษะการเขียน

เมื่อพิจารณาในกลุ่มผู้สอนภาษาอังกฤษพบว่าต้องการพัฒนาทักษะอ่านและพูด เป็นลำดับแรก และต้องการพัฒนาการฟังเป็นลำดับสุดท้าย ในขณะที่เดียวกันกลุ่มผู้สอนภาษามลายู ต้องการพัฒนาทักษะพูดเป็น

ลำดับแรก รองลงมาคือการฟัง การอ่าน และเขียน ตามลำดับ ส่วนกลุ่มผู้สอนภาษาอาหรับ ต้องการพัฒนาทักษะการฟังมากที่สุด รองลงมาคือการพูดและอ่าน และการเขียนน้อยที่สุด

โดยสรุปแล้ว พบว่า ผู้สอนทุกภาษาเห็นว่าตนเองอ่อนและต้องการพัฒนาตนในทักษะเพื่อการสื่อสารเป็นลำดับต้นๆ คือการพูดและฟัง ยกเว้น กลุ่มภาษาอังกฤษ ที่ระบุทักษะการอ่านเพิ่มเติมอีกทักษะหนึ่ง

2.1.14. ปัญหาของผู้สอน

ตารางที่ 44 แสดงจำนวนผู้สอนภาษาต่างประเทศที่แสดงความเห็นถึงลำดับความสำคัญของปัญหาต่างๆต่อจำนวนทั้งหมด

ปัญหา	ลำดับความสำคัญของปัญหา			
	อันดับ 1	อันดับ2	อันดับ3	อันดับ4
ภาระงานสอน	-	2/18	8/18	8/18
ภาระงานที่นอกเหนือจากการสอน	-	8/18	6/18	4/18
ขวัญและกำลังใจ	9/18	3/18	1/18	5/18
โอกาสที่จะพัฒนาศักยภาพ	9/18	5/18	3/18	1/18

จากการสำรวจลำดับปัญหาของผู้สอนภาษาต่างประเทศ 18 คน โดยภาพรวมแล้ว ซึ่งให้เห็นว่าปัญหาอันดับต้นๆคือขวัญกำลังใจและ โอกาสในการพัฒนาศักยภาพคน ในสัดส่วนครึ่งหนึ่งของทั้งหมด แสดงถึงความเห็นที่สอดคล้องกันในปัญหาการทำงานของผู้สอน รองลงไปคือปัญหาภาระงานอื่นๆที่นอกเหนือจากงานสอน ส่วนภาระงานสอนเป็นปัญหาที่มีผลกระทบน้อยที่สุดและกลับไม่เป็นปัญหาสำคัญต่อผู้สอนแต่ประการใด

ตารางที่ 45 แสดงจำนวนผู้สอนภาษาอังกฤษที่แสดงความเห็นถึงลำดับความสำคัญของปัญหาต่างๆต่อจำนวนทั้งหมด

ปัญหา	ลำดับความสำคัญของปัญหา			
	อันดับ1	อันดับ2	อันดับ3	อันดับ4
ภาระงานสอน	-	-	4/6	2/6
ภาระงานที่นอกเหนือจากการสอน	-	4/6	-	2/6
ขวัญและกำลังใจ	2/6	1/6	1/6	2/6
โอกาสพัฒนาดน	4/6	1/6	1/6	-

ตารางที่ 46 แสดงจำนวนผู้สอนภาษามลายูที่แสดงความเห็นถึงลำดับความสำคัญของปัญหาต่างๆต่อจำนวนทั้งหมด

ปัญหา	ลำดับความสำคัญของปัญหา			
	อันดับ1	อันดับ2	อันดับ3	อันดับ4
ภาระงานสอน	-	1/6	3/6	2/6
ภาระงานที่นอกเหนือจากการสอน	-	3/6	2/6	1/6
ขวัญและกำลังใจ	4/6	-	-	2/6
โอกาสพัฒนาดน	2/6	2/6	1/6	1/6

ตารางที่ 47 แสดงจำนวนผู้สอนภาษาอาหรับที่แสดงความเห็นถึงลำดับความสำคัญของปัญหาต่างๆต่อจำนวนทั้งหมด

ปัญหา	ลำดับความสำคัญของปัญหา			
	อันดับ1	อันดับ2	อันดับ3	อันดับ4
ภาระงานสอน	-	1/6	1/6	4/6
ภาระงานที่นอกเหนือจากการสอน	-	1/6	4/6	1/6
ขวัญและกำลังใจ	3/6	2/6	-	1/6
โอกาสพัฒนาตน	3/6	2/6	1/6	-

เมื่อพิจารณาเป็นรายภาษา พบว่าโอกาสในการพัฒนาตนเป็นปัญหาลำดับต้นที่ผู้สอนภาษาอังกฤษและอาหรับให้ความสำคัญมากที่สุด ทั้งนี้กลุ่มผู้สอนภาษาอังกฤษมองปัญหารองลงไปคือ ปัญหาด้านภาระงานอื่นๆที่นอกเหนือจากงานสอน และภาระงานสอนตามลำดับ ส่วนขวัญและกำลังใจนั้นผู้สอนภาษาอังกฤษมีความคิดในประเด็นนี้ แตกต่างกัน

ส่วนผู้สอนภาษาอาหรับมองว่าปัญหาโอกาสในการพัฒนาตนและขวัญและกำลังใจเป็นปัญหาลำดับต้นๆ รองลงไปคือปัญหาภาระงานอื่นๆและภาระงานสอนเป็นปัญหาน้อยที่สุด

ส่วนผู้สอนภาษามลายูให้ความสำคัญต่อขวัญและกำลังใจมากที่สุด รองลงไปคือ ภาระงานอื่นๆตามด้วยภาระงานสอน เป็นที่น่าสังเกตว่าผู้สอนภาษามลายูมีความแตกต่างกันในประเด็นปัญหาโอกาสพัฒนาตนเอง

ข้อมูลทั่วไปของผู้สอนภาษาต่างประเทศโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามโดยสรุป

โดยสรุป ผู้สอนภาษาต่างประเทศที่ถูกสุ่มจำนวน 18 คน แยกเป็นภาษาอังกฤษ ภาษามลายูกลางและภาษาอาหรับ ภาษาละ 6 คน มีสัดส่วนเพศหญิงและชายใกล้เคียงกัน อายุเฉลี่ยประมาณ 35 ปี แต่ผู้สอนภาษาอาหรับมีอายุเฉลี่ยมากกว่าอีกสองกลุ่ม ทั้งหมดมีประสบการณ์การสอนประมาณเฉลี่ยประมาณ 8 ปี แต่สิ่งน่าเป็นห่วงคือมีผู้สอนเพียงร้อยละ 50 เท่านั้นที่จบตรงสาขาวิชา โดยพิจารณาจากสาขาวิชาเอกและโท นอกจากนี้ ผู้สอนมีภาระงานสอนมาก โดยพบว่าผู้สอนต้องสอนในหลายระดับชั้น โดยเฉพาะผู้สอนภาษาอาหรับและมลายูบางคนนั้น ต้องสอนเพิ่มในอีกภาษาหนึ่งด้วย

ในการสำรวจถึงประเด็นทักษะทางภาษา พบประเด็นที่คล้ายกันคือ ผู้สอนภาษาถนัดการสอนทักษะการอ่านมากที่สุด และไม่ถนัดในการสอนการฟัง แต่พบความแตกต่างปลีกย่อยในแต่ละกลุ่มภาษา สอดคล้องกับการประเมินค่าความสามารถทางภาษาของตนเองของผู้สอนภาษาต่างประเทศที่ระบุว่า มีความสามารถทางทักษะการอ่านมากที่สุด และการฟังน้อยที่สุด ทักษะความสามารถทางทักษะและการสอนของผู้สอนนี้ กลับไม่สอดคล้องกับความเห็นในเรื่องความสำคัญของการเรียนภาษาต่างประเทศ กล่าวคือผู้สอนภาษาส่วนใหญ่กลับเห็นว่าทักษะการพูด เป็นทักษะที่สำคัญที่สุด ซึ่งผู้สอนมองว่าตนเองมีความสามารถทางทักษะนี้ในระดับน้อย แสดงให้เห็นถึงปัญหาในการสอนของตัวผู้สอนเอง แต่เมื่อพิจารณา

ประเด็นนี้ในกลุ่มผู้สอนแต่ละภาษา กลับพบความแตกต่างกัน กล่าวคือผู้สอนภาษาอังกฤษให้ความสำคัญต่อทักษะการฟัง ในขณะที่ผู้สอนภาษามลายูมีความเห็นเหมือนกับภาพรวมคือ ให้ความสำคัญต่อทักษะการพูด ส่วนผู้สอนภาษาอาหรับให้ความเห็นหลายหลาย โดยให้ความสำคัญในทุกๆทักษะ ยกเว้นการเขียน ซึ่งตรงกับทุกกลุ่มภาษา ที่ให้ความสำคัญน้อยที่สุดเช่นกัน จึงไม่น่าแปลกใจที่พบว่าผู้สอนต้องการพัฒนาตนเองในทักษะการสื่อสารคือการฟังและพูดมากที่สุด

นอกจากประเด็นทักษะทางภาษาแล้ว คณะผู้วิจัยยังพบว่าผู้สอนภาษาต่างประเทศมีประสบการณ์สัมผัสกับภาษาในสิ่งแวดล้อมทางภาษาจริงๆน้อยมาก ยกเว้นกลุ่มผู้สอนภาษามลายู แม้ว่าส่วนใหญ่มีประสบการณ์ไปอยู่ในต่างประเทศ แต่ไม่ใช่เป็นประเทศที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา หากแต่เป็นประเทศที่ใช้ภาษาเป้าหมายในฐานะภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ เช่นเดียวกับประเทศไทย โดยส่วนใหญ่ไปต่างประเทศเพื่อศึกษาต่อมากที่สุด แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าผู้สอนส่วนใหญ่มีการเพิ่มพูนความรู้ของตนเองในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา แม้จะมีความถี่น้อยครั้งก็ตาม

ผู้สอนภาษาต่างประเทศ มีภาระงานสอนเฉลี่ย 3 รายวิชาต่อภาคการศึกษา ทั้งนี้ ผู้สอนภาษาอาหรับมีรายวิชาสอนมากที่สุด รองลงมาคือผู้สอนภาษามลายูและภาษาอังกฤษ ตามลำดับ นอกจากนี้ ยังพบว่าผู้สอนบางคนมีภาระงานสอนข้ามภาษาอีกด้วย กล่าวคือมีภาระงานสอนอีกภาษาหนึ่ง รวมเป็น 2 ภาษา แต่เมื่อคิดเป็นรายชั่วโมงต่อสัปดาห์ กลับพบว่าผู้สอนมีภาระงานเฉลี่ย 15.63 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ โดยผู้สอนภาษามลายูมีภาระงานสอนมากที่สุด คือ 18.50 ชั่วโมง และผู้สอนภาษาอาหรับมีน้อยที่สุด คือ 16 ชั่วโมง ทั้งนี้ ผู้สอนจำเป็นต้องรับสอนผู้เรียนในห้องเฉลี่ย 41 คน ต่อห้อง และผู้สอนภาษามลายูมีผู้เรียนมากที่สุด คือ 44 คน และภาษาอังกฤษน้อยที่สุด คือประมาณ 35 คน นอกจากนี้ ผู้สอนเกือบทุกคนยังมีภาระงานอื่นๆนอกเหนือจากการสอน เฉลี่ยแล้วมีภาระงานทั้งหมดรวมถึงงานสอนด้วยประมาณ 24.31 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ โดยผู้สอนภาษามลายูมีมากที่สุดคือ 30.42 ชั่วโมง และผู้สอนภาษาอาหรับน้อยที่สุดคือ 17.50 ชั่วโมง สอดคล้องกับการทำผลงานวิชาการ ที่ผู้สอนที่มีภาระงานน้อยคือผู้สอนภาษาอาหรับและอังกฤษ ตอบว่าผลิตผลงานวิชาการมากกว่าผู้สอนภาษามลายู โดยเลือกทำงานแปลเอกสารประกอบการสอนมากที่สุด

คณะผู้วิจัยยังพบอีกว่า ขวัญกำลังใจและโอกาสในการพัฒนาตนเอง เป็นประเด็นใหญ่และสำคัญของผู้สอนภาษาต่างประเทศ มากกว่าปัญหาในเรื่องภาระงานสอนและงานอื่นๆที่ดูเหมือนต้องรับภาระมากเกินไป

2.2. สภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

2.2.1. หลักสูตรการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

จากตารางที่ 48 พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้สอนส่วนใหญ่ คือจำนวน 15 คน จากทั้งหมด 18 คน ตอบว่ากำหนดหลักสูตรเอง โดยใช้สาระการเรียนรู้และมาตรฐานที่กำหนดไว้ในหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 เป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตร ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มภาษา พบความคิดเห็นไม่ต่างกัน คือ

ทุกกลุ่มภาษาส่วนใหญ่ตอบว่ากำหนดหลักสูตรเองเช่นกัน ทั้งนี้ส่วนใหญ่ คือจำนวน 9 คน ตอบว่าเพิ่งเริ่มใช้หลักสูตรนี้เมื่อปี พ.ศ. 2546

นอกจากนี้ ยังพบว่ากลุ่มที่กำหนดหลักสูตรเองนี้ ส่วนใหญ่ ตอบว่ามีการสอบถามความต้องการจากชุมชน ผู้เรียนและผู้ปกครอง ทั้งนี้พบในกลุ่มผู้สอนภาษาอังกฤษ จำนวน 5 คนมากกว่าผู้สอนภาษาอื่น

ตารางที่ 48 แสดงหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศที่ใช้ตามความเห็นของผู้สอน

ประเภทของผู้สอน	หลักสูตรที่ใช้		รวม
	กระทรวงกำหนด	กำหนดเอง	
อังกฤษ	0	6	6
มลายู	1	5	6
อาหรับ	2	4	6
รวม	3	15	18

2.2.2. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรภาษาต่างประเทศ

ตารางที่ 49 แสดงการมีส่วนร่วมของผู้สอนภาษาต่างประเทศในการจัดทำหลักสูตรภาษาต่างประเทศ จำแนกตามกลุ่มภาษา

ประเภทของผู้สอน	จำนวนผู้สอนที่มีส่วนร่วมในหลักสูตรต่อจำนวนผู้สอนทั้งหมด
อังกฤษ	6/6
มลายู	4/6
อาหรับ	6/6
รวม	16/18

จากการสำรวจ พบว่า โดยภาพรวมของผู้สอนภาษาต่างประเทศพบว่าผู้สอนจำนวน 16 คน จากทั้งหมด 18 คนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร ทั้งนี้พบส่วนใหญ่ในทุกกลุ่มภาษา โดยลักษณะงานที่ทำ ได้แก่ เป็นกรรมการร่างหลักสูตรมากที่สุด คือจำนวน 9 คน รองลงมาเป็นงานกำหนดสาระการเรียนรู้และประชุมการจัดทำหลักสูตร ส่วนงานอื่นๆ ได้แก่ พิสูจน์อักษร สัมมนาเชิงปฏิบัติการ ผลิตตำราตามหลักสูตร และปรับปรุงหลักสูตรเดิมเพื่อกำหนดหลักสูตรใหม่

ตารางที่ 50 แสดงลักษณะงานที่ผู้สอนภาษาต่างประเทศมีส่วนร่วมจัดทำหลักสูตร

ลักษณะงาน	จำนวนผู้สอนที่มีส่วนร่วมในหลักสูตรต่อจำนวนผู้สอนทั้งหมดที่มีส่วนร่วม
กรรมการร่างหลักสูตร	10/16
กำหนดสาระการเรียนรู้	3/16
ประชุม	3/16
พิสูจน์อักษร	1/16
สัมมนาเชิงปฏิบัติการ	1/16
ผลิตตำราตามหลักสูตร	1/16
ปรับปรุงหลักสูตรเดิม	1/16

2.2.3. คำราและสื่อการเรียนที่ใช้ประกอบหลักสูตรกระบวนวิชาที่สอน

ตารางที่ 51 แสดงคำราและสื่อการเรียนที่ผู้สอนเลือกใช้ จำแนกตามกลุ่มภาษา

ประเภทของผู้สอน	โรงเรียนกำหนดเอง	ผู้สอนเป็นผู้เลือก	ผู้สอนผลิตเอง	ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกใช้
อังกฤษ	3/6	4/6	5/6	2/6
มลายู	3/6	5/6	5/6	2/6
อาหรับ	2/6	4/6	6/6	1/6
รวม	8/18	13/18	16/18	5/18

จากการสำรวจเรื่องคำราและสื่อการเรียนที่เลือกใช้ พบว่าโดยภาพรวม ผู้สอนส่วนใหญ่ คือจำนวน 13 คน จากทั้งหมด 18 คน ตอบว่าเป็นผู้ผลิตและเลือกคำราและสื่อการเรียนที่ใช้ในโรงเรียนเอง ซึ่งแสดงถึงว่าผู้สอนมีอิสระในการเลือกสรรคำราและสื่อในการเรียนการสอนเอง นอกจากนี้มีเพียงคือจำนวน 8 คน ตอบว่าโรงเรียนกำหนดเป็นผู้กำหนด และมีเพียง 5 คน ตอบว่า ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเลือกใช้คำราและสื่อที่ใช้ ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาผู้สอนเป็นรายภาษา ไม่พบความแตกต่างระหว่างผู้สอนอย่างเห็นได้ชัด

2.2.4. ลักษณะของเอกสารที่ใช้ในการสอน

ตารางที่ 52 แสดงเอกสารที่ผู้สอนใช้ในการสอน จำแนกตามกลุ่มภาษา

ประเภทของผู้สอน	คำราในประเทศ	คำราจากต่างประเทศ	ผู้สอนเรียบเรียงเอง	ผู้สอนรวบรวมจากแหล่งต่างๆ	เอกสารที่มีผู้เรียบเรียงไว้
อังกฤษ	5/6	3/6	2/6	5/6	3/6
มลายู	6/6	4/6	4/6	6/6	2/6
อาหรับ	5/6	6/6	3/6	4/6	1/6
รวม	16/18	13/18	9/18	15/18	6/18

จากการสำรวจเรื่องเอกสารที่ใช้ในการสอน โดยภาพรวม พบว่าผู้สอนส่วนใหญ่ คือจำนวน 15-16 คนจากทั้งหมด 18 คน ตอบว่าใช้เอกสารประกอบการสอนเป็นคำราในประเทศ และใช้เอกสารที่ผู้สอนเองเป็นผู้รวบรวมจากแหล่งต่างๆมาประกอบ นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ใช้คำราจากต่างประเทศ มีจำนวน 13 ใน 18 คน ครึ่งหนึ่งใช้เอกสารที่เรียบเรียงเอง และอีก 6 คนใช้เอกสารที่ผู้อื่นเรียบเรียงไว้แล้ว

เมื่อพิจารณาในแต่ละกลุ่มภาษาแล้ว พบว่า ผู้สอนภาษาอังกฤษและภาษามลายูใช้เอกสารจากคำราในประเทศและรวบรวมจากแหล่งต่างๆมากที่สุด ส่วนผู้สอนภาษาอาหรับใช้คำราจากต่างประเทศมากที่สุด รองลงมาคือคำราในประเทศ และรวบรวมจากแหล่งต่างๆ

เป็นที่น่าสังเกตว่าทุกกลุ่มภาษายกเว้นภาษาอาหรับ ส่วนใหญ่เกินกว่าครึ่งจะใช้คำราในประเทศและรวบรวมจากแหล่งต่างๆเหมือนกัน และทุกกลุ่มภาษาส่วนใหญ่มักจะ ไม่ค่อยใช้เอกสารที่ผู้อื่นเรียบเรียงไว้แล้ว ในสัดส่วนไม่เกินครึ่งของทั้งหมด แต่ประเด็นที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มภาษาที่น่าสนใจคือ กลุ่มภาษาอาหรับทั้งหมดใช้คำราต่างประเทศ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ไม่พบหรือพบคำราภาษาอาหรับน้อยมาก และกลุ่มภาษามลายู มีการใช้เอกสารหลากหลายกว่าภาษาอื่นๆ ซึ่งอาจแสดงให้เห็นว่ามีแหล่งทางภาษาที่ผู้สอนภาษามลายูสามารถใช้ในการสอนได้มากกว่าภาษาอื่นๆ

2.2.5. ความคิดเห็นเกี่ยวกับศึกษารายละเอียดของหลักสูตร

ในการแปลผลรายงานผลวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นด้านต่างๆของผู้สอน ผู้วิจัยได้ใช้ค่าสถิติค่าเฉลี่ย เพื่อแทนความหมายของระดับความมากน้อยดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย ตั้งแต่	ถึง	หมายถึง	ความหมาย	ความหมายเชิงเจตคติ
1.00	1.67	ไม่เลย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ลบ
1.68	2.34	น้อย	ไม่เห็นด้วยมาก	ลบ
2.35	3.00	ค่อนข้างปานกลาง	ไม่เห็นด้วย	ลบ
3.01	3.67	ปานกลาง	เห็นด้วย	บวก
3.68	4.34	มาก	เห็นด้วยมาก	บวก
4.35	5.00	มากที่สุด	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	บวก

ตารางที่ 53 แสดงความเห็นของผู้สอนในการศึกษารายละเอียดของหลักสูตร

รายละเอียดของหลักสูตร	ภาษาอังกฤษ		ภาษามลายู		ภาษาอาหรับ		รวม	
	จำนวน ผู้ตอบ	ค่าเฉลี่ย	จำนวน ผู้ตอบ	ค่าเฉลี่ย	จำนวน ผู้ตอบ	ค่าเฉลี่ย	จำนวน ผู้ตอบ	ค่าเฉลี่ย
จุดประสงค์การเรียนรู้	6/6	3.67	6/6	3.83	6/6	3.83	18/18	3.78
สาระการเรียนรู้	6/6	4.00	6/6	4.00	6/6	4.00	18/18	4.00
การจัดกิจกรรม	6/6	3.83	6/6	3.50	6/6	3.50	18/18	3.61
สื่อประกอบ	6/6	3.00	6/6	2.83	6/6	3.17	18/18	3.00
วิธีวัดผล	6/6	3.67	6/6	3.67	6/6	3.83	18/18	3.72
สอนซ่อมเสริม	6/6	2.17	5/6	2.80	6/6	1.83	17/18	2.24

จากการสำรวจประเด็นต่างเกี่ยวกับการศึกษารายละเอียดในหลักสูตร พบว่าผู้สอนภาษาต่างประเทศส่วนใหญ่ให้ความสนใจหลักสูตรอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยว่าสำคัญ โดยการศึกษารายละเอียดของหลักสูตรในทุกหัวข้อในระดับปานกลางถึงมาก ทั้งนี้ผู้สอนให้ความสนใจในหัวข้อสาระการเรียนรู้มากที่สุด ยกเว้นการสอนซ่อมเสริมที่ให้ความสนใจในระดับค่อนข้างปานกลาง และเป็นความเห็นในเชิงลบ หรืออีกนัยหนึ่งคือไม่ให้ความสนใจ ซึ่งหมายถึงผู้สอนให้ความสำคัญน้อย

ถ้าพิจารณาตามกลุ่มภาษา ไม่พบความแตกต่างอย่างเห็นได้ชัด โดยทุกกลุ่มภาษาศึกษาจุดประสงค์สาระการเรียนรู้มากที่สุด จุดประสงค์อื่นๆ อยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ยกเว้นการสอนซ่อมเสริม ที่ผู้สอนทุกภาษาให้ความสำคัญน้อยที่สุด และเป็นความเห็นเชิงลบ หรือเห็นว่าไม่มีความสำคัญ นอกจากนี้ ผู้สอนภาษามลายูยังไม่ค่อยเห็นความสำคัญของสื่อประกอบ โดยให้ความสำคัญในระดับค่อนข้างปานกลาง

2.2.6. ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการสอน

จากการสำรวจเรื่องรูปแบบการสอน พบว่า ผู้สอนภาษาต่างประเทศส่วนใหญ่มีวิธีสอนแบบฝึกปฏิบัติ บรรยาย และให้ผู้เรียนศึกษด้วยตนเอง อยู่ในระดับปานกลาง และใช้การทำโครงการในระดับน้อย โดยวิธีที่ใ้บ่อยมากที่สุด คือ การฝึกปฏิบัติ และวิธีที่ไม่เคยปฏิบัติคือการพาไปทัศนศึกษา ดังแสดงในตารางที่ 54

เมื่อพิจารณาจากกลุ่มภาษาเป้าหมายทั้งสามภาษา ไม่พบความแตกต่างอย่างชัดเจน โดยผู้สอนภาษาอังกฤษมีค่าเฉลี่ยมากกว่าภาษาอื่นเล็กน้อยทุกหัวข้อ นอกจากนี้ทุกกลุ่มภาษามีวิธีที่ใช้บ่อยมากที่สุดคือการฝึกปฏิบัติ และน้อยที่สุดคือการทำโครงการและทัศนศึกษา อยู่ในระดับไม่เคยปฏิบัติเลย ซึ่งเป็นความเห็นเชิงลบ สะท้อนให้เห็นถึงว่าผู้สอนไม่สนับสนุนหรือไม่เห็นด้วยที่ใช้วิธีการทำโครงการและทัศนศึกษาในการสอนภาษาต่างประเทศนั่นเอง

ตารางที่ 54 แสดงค่าเฉลี่ยความมากน้อยในการใช้รูปแบบการสอน

รูปแบบการสอน	อังกฤษ		มลายู		อาหรับ		รวม	
	จำนวนผู้ตอบ	ค่าเฉลี่ย	จำนวนผู้ตอบ	ค่าเฉลี่ย	จำนวนผู้ตอบ	ค่าเฉลี่ย	จำนวนผู้ตอบ	ค่าเฉลี่ย
การบรรยาย	6	3.33	6	3.17	6	3.17	18	3.22
ฝึกปฏิบัติ	6	4.17	5	4.00	6	3.83	17	4.00
ทำโครงการ	6	2.00	6	1.83	6	2.00	18	1.94
ให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเอง	6	3.33	6	3.17	6	3.00	18	3.17
ทัศนศึกษา	5	1.40	6	1.67	6	1.33	17	1.47

2.2.7. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของทักษะและความรู้ต่างๆในการสอน

ตารางที่ 55 ความเห็นของผู้สอนในเรื่องความสำคัญของทักษะและความรู้ต่างๆ

ทักษะและความรู้	อังกฤษ		มลายู		อาหรับ		ภาพรวม	
	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
ฟัง	3.50	ปานกลาง	3.67	ปานกลาง	3.83	มาก	3.67	ปานกลาง
พูด	3.50	ปานกลาง	3.83	มาก	3.33	ปานกลาง	3.56	ปานกลาง
อ่าน	3.67	ปานกลาง	4.17	มาก	3.83	มาก	3.89	มาก
เขียน	3.67	ปานกลาง	4.00	มาก	3.67	ปานกลาง	3.78	มาก
ไวยากรณ์	3.33	ปานกลาง	2.83	ค่อนข้างปานกลาง	3.67	ปานกลาง	3.28	ปานกลาง
ศัพท์	4.17	มาก	4.00	มาก	4.17	มาก	4.11	มาก
วัฒนธรรม	2.83	ค่อนข้างปานกลาง	3.67	ปานกลาง	2.67	ค่อนข้างปานกลาง	3.06	ปานกลาง

จากตารางที่ 55 พบว่า ผู้สอนโดยภาพรวมให้ความสำคัญกับทักษะการอ่าน เขียน ศัพท์ อยู่ในระดับมาก และการฟัง พูด หัวข้อความรู้ด้านไวยากรณ์และวัฒนธรรมอยู่ในระดับปานกลาง เพื่อใช้ในการสอนภาษาต่างประเทศ โดยผู้สอนเห็นว่าความรู้ด้านศัพท์มีความสำคัญในการสอนมากที่สุด และวัฒนธรรมมีความสำคัญน้อยที่สุด ทั้งนี้ผู้สอนในภาพรวมเห็นว่าทุกทักษะและองค์ความรู้มีความสำคัญเชิงบวกกับการสอนภาษาต่างประเทศ

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาจากกลุ่มภาษาเป้าหมายทั้งสามภาษา พบว่าผู้สอนภาษาอังกฤษและภาษาอาหรับให้ความสำคัญกับความรู้ด้านศัพท์มากที่สุด ในขณะที่ผู้สอนภาษามลายูให้ความสำคัญกับการอ่านมากที่สุด นอกจากนี้ ผู้สอนภาษาอังกฤษและอาหรับยังให้ความสำคัญต่อวัฒนธรรมน้อยที่สุด และเป็นความเห็นในเชิงลบ ในขณะที่ผู้สอนภาษามลายู กลับเห็นว่าไวยากรณ์มีความสำคัญน้อยที่สุด และเป็นความเห็นในเชิงลบเช่นกัน สะท้อนให้เห็นว่าผู้สอนภาษาอังกฤษและภาษาอาหรับเห็นว่าความรู้ด้าน

วัฒนธรรมไม่มีความสำคัญหรือจำเป็นต่อการสอน เช่นเดียวกับผู้สอนภาษามลายูที่เห็นว่าความรู้ด้านไวยากรณ์ไม่มีความสำคัญหรือจำเป็นต่อการสอน

2.2.8. ความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของกิจกรรมต่างๆที่ช่วยให้มีทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศ

ตารางที่ 56 ความเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของกิจกรรมต่างๆที่ช่วยให้มีทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศ

	อังกฤษ		มลายู		อาหรับ		ภาพรวม	
	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
เรียนเพิ่มเติม	3.67	ปานกลาง	3.33	ปานกลาง	3.83	มาก	3.61	ปานกลาง
อ่านหนังสือพิมพ์	3.67	ปานกลาง	3.50	ปานกลาง	3.33	ปานกลาง	3.50	ปานกลาง
ฟังเพลง	3.00	ค่อนข้างปานกลาง	3.00	ค่อนข้างปานกลาง	1.83	น้อย	2.61	ค่อนข้างปานกลาง
ฟังข่าว	3.33	ปานกลาง	3.50	ปานกลาง	3.00	ค่อนข้างปานกลาง	3.28	ปานกลาง
ดูภาพยนตร์	3.17	ปานกลาง	2.83	ค่อนข้างปานกลาง	2.33	น้อย	2.78	ค่อนข้างปานกลาง
ฟังวิทยุ	3.17	ปานกลาง	3.00	ค่อนข้างปานกลาง	2.33	น้อย	2.83	ค่อนข้างปานกลาง
ดูโทรทัศน์	3.33	ปานกลาง	3.67	ปานกลาง	2.33	น้อย	3.11	ปานกลาง
ใช้คอมพิวเตอร์	3.50	ปานกลาง	2.50	ค่อนข้างปานกลาง	3.17	ปานกลาง	3.06	ปานกลาง
สนทนากับชาวต่างประเทศ	3.67	ปานกลาง	3.00	ค่อนข้างปานกลาง	3.00	ค่อนข้างปานกลาง	3.22	ปานกลาง

จากการสำรวจความเห็นของผู้สอนภาษาต่างประเทศ พบว่า โดยภาพรวม กิจกรรมที่มีประโยชน์ในระดับปานกลาง คือ เรียนเพิ่มเติมด้วยตนเอง อ่านหนังสือพิมพ์หรือวารสารต่างประเทศ ฟังข่าว ดูรายการโทรทัศน์ ใช้คอมพิวเตอร์/อินเทอร์เน็ต และสนทนากับชาวต่างประเทศ ส่วนระดับค่อนข้างปานกลาง ซึ่งเห็นความคิดเห็นด้านลบและเห็นว่าไม่มีประโยชน์ต่อทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ คือ ฟังเพลง ดูภาพยนตร์ และฟังวิทยุ สำหรับกิจกรรมที่เห็นว่ามีประโยชน์มากที่สุดตามความเห็นของผู้สอนภาษาต่างประเทศ คือ เรียนเพิ่มเติมด้วยตนเอง และที่มีประโยชน์น้อยที่สุด คือการฟังเพลง ดังแสดงในตารางที่ 56

เมื่อพิจารณาจากกลุ่มภาษาเป้าหมายทั้งสามภาษา พบว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มภาษาอังกฤษที่มีมากกว่ากลุ่มภาษาอื่นๆ คือ การอ่านหนังสือพิมพ์ การดูภาพยนตร์ การฟังวิทยุ การใช้คอมพิวเตอร์/อินเทอร์เน็ต และการสนทนากับชาวต่างประเทศ โดยผู้สอนภาษาอังกฤษเห็นว่ากิจกรรมที่มีประโยชน์มากที่สุดคือ การเรียนเพิ่มเติม การอ่านหนังสือพิมพ์ และการสนทนากับชาวต่างประเทศ และเห็นว่าฟังเพลงมีประโยชน์น้อยที่สุดและเป็นกิจกรรมเดียวที่เป็นความเห็นด้านลบของผู้สอนภาษาอังกฤษ

ส่วนค่าเฉลี่ยในกลุ่มภาษามลายู ที่มีมากกว่ากลุ่มภาษาอื่นๆคือ การฟังข่าว การดูรายการโทรทัศน์ โดยเห็นว่ากิจกรรมที่มีประโยชน์มากที่สุดคือการดูรายการทางโทรทัศน์ ส่วนกิจกรรมที่มีประโยชน์น้อยที่สุดคือ การใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต ทั้งนี้กิจกรรมที่ผู้สอนภาษามลายูมีความเห็นด้านลบหรือไม่

เห็นว่ามีประโยชน์คือการฟังเพลง การดูภาพยนตร์ การสนทนากับชาวต่างประเทศและการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต

ในขณะที่ค่าเฉลี่ยของผู้สอนภาษาอาหรับที่มีมากกว่ากลุ่มภาษาอื่นคือการเรียนเพิ่มเติมด้วยตนเอง นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มภาษาอาหรับมีความเห็นเชิงลบและไม่เห็นประโยชน์ของกิจกรรมดังต่อไปนี้คือ การฟังเพลง การดูภาพยนตร์ และการฟังวิทยุ นอกจากนี้ ผู้สอนภาษาอาหรับเห็นว่ากิจกรรมที่มีประโยชน์มากที่สุดคือการเรียนพิเศษเพิ่มเติม ส่วนกิจกรรมที่มีประโยชน์น้อยที่สุดคือการฟังเพลง

2.2.9. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนภาษาต่างประเทศในลักษณะสัมพันธในทักษะการฟัง-พูด และอ่าน-เขียน

ตารางที่ 57 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนภาษาต่างประเทศในลักษณะสัมพันธในทักษะการฟัง-พูด และอ่าน-เขียน

ประเภทของผู้สอน	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
ภาษาอังกฤษ	3.50	ปานกลาง
ภาษามลายู	3.50	ปานกลาง
ภาษาอาหรับ	4.17	มาก
รวม	3.72	มาก

จากการสำรวจ พบว่า โดยภาพรวม ผู้สอนภาษาต่างประเทศเห็นว่า ได้สอนภาษาต่างประเทศในลักษณะสัมพันธในทักษะฟัง-พูด และอ่าน-เขียน ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาจากกลุ่มภาษาเป้าหมายทั้งสามภาษา พบว่าผู้สอนภาษาต่างประเทศทั้งสามภาษาเห็นด้วยในเชิงบวกว่า การสอนภาษาต่างประเทศควรเป็นไปในลักษณะสัมพันธในทักษะการฟัง-พูด อ่าน-เขียน โดยกลุ่มภาษาอาหรับให้ความสำคัญกับเรื่องนี้มากที่สุด ดังแสดงในตารางที่ 57

2.2.10. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ภาษาไทยมากกว่าภาษาต่างประเทศในการสอน

ตารางที่ 58 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ภาษาไทยมากกว่าภาษาต่างประเทศในการสอน

ประเภทของผู้สอน	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
ภาษาอังกฤษ	3.17	ปานกลาง
ภาษามลายู	3.17	ปานกลาง
ภาษาอาหรับ	2.50	ค่อนข้างปานกลาง
รวม	2.94	ค่อนข้างปานกลาง

จากการสำรวจ พบว่า โดยภาพรวม ผู้สอนภาษาต่างประเทศตอบว่าใช้ภาษาไทยมากกว่าภาษาต่างประเทศในระดับค่อนข้างปานกลาง แสดงให้เห็นถึงความเห็นในเชิงลบในเรื่องนี้ กล่าวคือ ผู้สอนภาษาต่างประเทศไม่ค่อยใช้ภาษาไทยในการสอนมากนัก และเมื่อพิจารณาจากกลุ่มภาษาเป้าหมายทั้งสามภาษา พบว่า มีเพียงกลุ่มภาษาอังกฤษและมลายูเท่านั้นที่มีความเห็นเชิงบวกในการใช้ภาษาไทยมากกว่า ในระดับปานกลาง ส่วนผู้สอนภาษาอาหรับแสดงอย่างเห็นได้ชัดว่าไม่ใช้ภาษาไทย

2.2.11. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้สื่อ/อุปกรณ์ในชั้นเรียน

ตารางที่ 59 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้สื่อ/อุปกรณ์ในชั้นเรียน

ประเภทสื่อและอุปกรณ์	อังกฤษ		มลายู		อาหรับ		รวม	
	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
ภาพประกอบ	3.33	ปานกลาง	3.33	ปานกลาง	3.17	ปานกลาง	3.28	ปานกลาง
แผ่นใส	1.67	ไม่เลย	1.17	ไม่เลย	1.50	ไม่เลย	1.44	ไม่เลย
วีดิทัศน์	1.67	ไม่เลย	1.83	น้อย	1.00	ไม่เลย	1.50	ไม่เลย
แถบเสียง	2.83	ค่อนข้าง ปานกลาง	1.83	น้อย	1.33	ไม่เลย	2.00	น้อย
วัสดุจริง	2.50	ค่อนข้าง ปานกลาง	2.83	ค่อนข้าง ปานกลาง	3.67	ปานกลาง	3.00	ค่อนข้าง ปานกลาง
คอมพิวเตอร์	1.33	ไม่เลย	1.33	ไม่เลย	1.83	น้อย	1.50	ไม่เลย

จากการสำรวจเรื่องการใช้สื่อ พบว่า โดยภาพรวม ผู้สอนภาษาต่างประเทศ ใช้สื่อและอุปกรณ์ต่างๆ ในชั้นเรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับค่อนข้างปานกลาง น้อยและไม่เลย ซึ่งเป็นความเห็นเชิงลบ ยกเว้น ภาพประกอบ เป็นสื่อที่ใช้มากที่สุด แต่อยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น นอกจากนี้ ยังพบว่าผู้สอนยังไม่นิยมใช้ แผ่นใส วีดิทัศน์ แถบเสียง และคอมพิวเตอร์

เมื่อพิจารณาจากกลุ่มภาษาเป้าหมายทั้งสามภาษา ไม่พบความแตกต่างกันมาก ส่วนใหญ่จะใช้สื่อในระดับไม่เลยถึงปานกลาง แสดงถึงวิธีการสอนของผู้สอนนั้นไม่ค่อยใช้สื่อและอุปกรณ์มากนัก นอกจากนี้ ผู้สอนภาษาอังกฤษและมลายูใช้ภาพประกอบมากที่สุด ในขณะที่ผู้สอนภาษาอาหรับใช้วัสดุจริงมากที่สุด โดยค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดของผู้สอนภาษาอังกฤษคือใช้คอมพิวเตอร์น้อยที่สุด ส่วนผู้สอนภาษามลายูมีค่าเฉลี่ยใช้ แผ่นใสน้อยที่สุด และผู้สอนภาษาอาหรับมีค่าเฉลี่ยใช้วีดิทัศน์น้อยที่สุด

2.2.12. ความคิดเห็นเกี่ยวกับโอกาสที่ผู้เรียนจะได้ใช้ภาษาต่างประเทศในการร่วมกิจกรรมของชุมชน

ตารางที่ 60 โอกาสที่ผู้เรียนจะได้ใช้ภาษาต่างประเทศในการร่วมกิจกรรมของชุมชน

ประเภทของผู้สอน	จำนวนที่ผู้สอนเห็นว่าผู้เรียนมี โอกาสใช้ภาษาในชุมชนต่อ จำนวนผู้สอนทั้งหมด
ภาษาอังกฤษ	1/6
ภาษามลายู	3/6
ภาษาอาหรับ	3/6
รวม	7/18

จากการสำรวจเรื่องการใช้ภาษาต่างประเทศในชุมชนของผู้เรียน พบว่า โดยภาพรวมผู้สอนภาษาต่างประเทศไม่ถึงครึ่ง คือจำนวน 7 คน จากทั้งหมด 18 คน เห็นว่าผู้เรียนของตนมีโอกาสได้ใช้ภาษาต่างประเทศในชุมชนเลย แสดงให้เห็นในเชิงลบว่าผู้เรียนไม่มีโอกาสในการใช้ภาษาในชุมชนเลย โดยในบรรดาผู้ที่ตอบว่าผู้เรียนมีโอกาสได้ใช้ภาษาต่างประเทศนั้น ส่วนใหญ่มาจากกลุ่มภาษามลายูและอาหรับเท่านั้น

โดยผู้สอนที่ตอบว่าผู้เรียนมีโอกาสนำใช้ภาษาต่างประเทศนั้น ระบุนเทศกาลที่ไปใช้ภาษาต่างประเทศว่าไม่ได้เป็นเทศกาลสงกรานต์ ลอยกระทงและปีใหม่ หากแต่เป็นเทศกาลหรือกิจกรรมพิเศษอื่นๆ ได้แก่ กิจกรรมพิเศษของชุมชน เช่น นิทรรศการฟื้นฟูวัฒนธรรม พิธีกรรมวิถีของชุมชน กิจกรรมในโรงเรียนคาตอลิก ฟังคุตเบาะห์ (บทเทศนา) ในวันศุกร์ วันสำคัญทางศาสนาอิสลาม เช่นวันฮารีรายอ และวันเกิด โดยส่วนใหญ่จะพบในความเห็นของกลุ่มผู้สอนภาษามลายูและอาหรับ ซึ่งพบในจำนวนครึ่งหนึ่งของผู้สอนทั้งหมด แต่ละภาษา คือ 3 ใน 6 คน ยกเว้นภาษาอังกฤษที่มีเพียง 1 ใน 6 คนเท่านั้นที่ระบุกิจกรรมอื่นๆ

2.2.13. ความคิดเห็นเกี่ยวกับโอกาสของผู้เรียนในการใช้ภาษาเป้าหมายกับชาว

ต่างประเทศตามสถานที่ท่องเที่ยว

ตารางที่ 61 แสดงโอกาสของผู้เรียนในการใช้ภาษาเป้าหมายกับชาวต่างประเทศตามสถานที่ท่องเที่ยว

จำแนกตามกลุ่มภาษา

ประเภทของผู้สอน	ผู้เรียนใช้ภาษาในสถานที่ท่องเที่ยว
อังกฤษ	1/6
มลายู	1/6
อาหรับ	2/6
รวม	4/18

ผู้สอนภาษาต่างประเทศน้อยมาก คือจำนวน 4 คน จากทั้งหมด 18 คน เห็นว่าผู้เรียนมีโอกาสนำใช้ภาษาต่างประเทศกับชาวต่างประเทศ และกระจายไปกลุ่มภาษาอาหรับ มลายูและอังกฤษ โดยเห็นว่ากิจกรรมที่ได้ใช้ภาษาต่างประเทศคือการจำหน่ายของที่ระลึกและจำหน่ายอาหารในสถานที่ท่องเที่ยวมากที่สุด ส่วนกิจกรรมอื่นๆที่มีผู้ตอบเพียง 1 ใน 18 คน ได้แก่เป็นมัคคุเทศก์และเป็นนักท่องเที่ยวยุโรป รวมถึงการได้พบกับชาวต่างประเทศ

2.2.14. การประเมินผลการเรียน

จากการสำรวจเรื่องการประเมินผลการเรียน พบว่าผู้สอนภาษาต่างประเทศโดยภาพรวมให้น้ำหนักการประเมินผลการเรียนกับการสอบปลายภาคมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 33.33 รองลงไปที่การสอบกลางภาค การเก็บคะแนน การสอบย่อย และจิตพิสัย โดยมีค่าเฉลี่ยเป็นร้อยละ 25.28 19.17 18.89 และ 3.33 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาจากกลุ่มภาษาเป้าหมายทั้งสามภาษา พบความแตกต่างในการให้ความสำคัญ กล่าวคือผู้สอนภาษาอังกฤษให้คะแนนในหมวดสอบปลายภาคมากที่สุด ส่วนผู้สอนภาษามลายู จะให้คะแนนในหมวดเก็บคะแนนมากที่สุด ในขณะที่ภาษาอาหรับจะให้คะแนนในหมวดสอบกลางภาค สอบย่อยและจิตพิสัยมากที่สุด

ตารางที่ 62 แสดงค่าเฉลี่ยเป็นร้อยละในการให้น้ำหนักคะแนนการประเมินผลการเรียน จำแนกตามกลุ่มภาษา

ประเภทของผู้สอน	สอบกลางภาค	สอบปลายภาค	สอบย่อย	เก็บคะแนน	จิตพิสัย
อังกฤษ	24.17	36.67	18.33	17.50	3.33
มลายู	23.33	31.67	16.67	26.67	1.67
อาหรับ	28.33	31.67	21.67	13.33	5.00
รวม	25.28	33.33	18.89	19.17	3.33

2.2.15. เครื่องมือวัดผลการเรียน

จากการสำรวจเรื่องเครื่องมือวัดผลการเรียน พบว่า โดยภาพรวมผู้สอนภาษาต่างประเทศ ที่มีผู้ตอบ 17 คนจากทั้งหมด 18 คน ให้ความสำคัญกับข้อสอบแบบปรนัยมากที่สุด อันดับสองคือแบบอัตนัย อันดับสามคือแบบสอบปฏิบัติจริง และชิ้นงานประเมินผลงานเป็นอันดับสุดท้าย

เมื่อพิจารณาตามกลุ่มภาษา ยังไม่พบความชัดเจนในความคิดเห็นของผู้สอนภาษาอังกฤษและมลายู แต่พบความคิดเห็นที่สอดคล้องกันอย่างชัดเจนในกลุ่มผู้สอนภาษาอาหรับ โดยพบว่าผู้สอนภาษาอาหรับ ให้ความสำคัญลำดับแรกต่อเครื่องมือแบบปรนัย รองลงไปคือแบบอัตนัย แบบปฏิบัติและชิ้นงาน ตามลำดับ ส่วนผู้สอนภาษาอังกฤษให้ความสำคัญต่อเครื่องมือวัดแบบปรนัยน้อยที่สุดอย่างชัดเจน ส่วนเครื่องมือแบบอื่นๆนั้น มีความเห็นแตกต่างกัน โดยกระจายไปลำดับที่ 1-3 เท่าๆกัน ในขณะที่ผู้สอนภาษามลายูมีความเห็นแตกต่างกันเช่นกัน โดยกระจายลำดับความสำคัญต่อเครื่องมือต่างๆ แต่ให้ความสำคัญลำดับท้ายสุดต่อชิ้นงานประเมินผล

ตารางที่ 63 แสดงจำนวนผู้สอนที่ระบุลำดับความสำคัญของเครื่องมือวัดผลการเรียนแบบต่างๆต่อจำนวนผู้สอนทั้งหมด

เครื่องมือ	ลำดับ1	ลำดับ 2	ลำดับ3	ลำดับ4
แบบปรนัย	6/17	2/17	3/17	6/17
แบบอัตนัย	5/17	8/17	3/17	1/17
แบบปฏิบัติ	3/17	6/17	8/17	0/17
ชิ้นงานประเมินผล	3/17	3/17	2/17	9/17

2.2.16. ปัญหาการเรียนการสอนและข้อเสนอแนะ

จากการสำรวจด้วยคำถามปลายเปิดในแบบสอบถาม คณะผู้วิจัยพบประเด็นสำคัญต่างๆ เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศจากผู้สอนภาษาต่างประเทศในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ดังสรุปได้ดังนี้

2.2.16.1. ภาระงานสอน

ผู้สอนจำนวนส่วนใหญ่ คือจำนวน 10 คน จากทั้งหมด 18 คน ระบุว่ามีปัญหาในด้านการเรียนการสอน ปัญหาที่ระบุนมากที่สุดคือ มีภาระงานมากเกินไป ส่วนปัญหาอื่นๆคือ ไม่มีเวลาเตรียมตัวในการสอน และมีภาระงานอื่นๆ ทำให้กระทบต่อการเรียนการสอน

กลุ่มตัวอย่าง ได้ระบุข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการะงานสอนหลักๆ ดังนี้ ควรลดคาบสอนให้น้อยลง ควรเน้นการะงานสอน และลดหรือแบ่งเบาการะงานอื่นๆ นอกเหนือจากการะงานสอนลงให้น้อยที่สุด นอกจากนี้ ควรให้เวลาเตรียมตัวมากขึ้น โดยการให้รับผิดชอบสอนในวิชาเดียว

2.2.16.2. หลักสูตร

ผู้สอนจำนวนส่วนใหญ่ คือจำนวน 12 คน จากทั้งหมด 18 คน ระบุว่ามีปัญหาในด้านหลักสูตร ปัญหาที่ระบุนมากที่สุดคือ ครูผู้สอนยังเข้าใจหลักสูตรและรู้สึกสับสนกับหลักสูตรที่ใช้อยู่ รองลงมาคือ หลักสูตรเปลี่ยนบ่อยเกินไป ส่วนปัญหาอื่นๆ ที่มีคือ หลักสูตรไม่ค่อยสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนในชีวิตประจำวัน ผู้สอนรู้สึกว่าลำบากในการกำหนดเนื้อหาตามหลักสูตร หลักสูตรเองยังไม่มี ความชัดเจน รวมทั้งหลักสูตรที่ใช้อยู่ไม่สอดคล้องหรือตรงกันกับหลักสูตรของโรงเรียนอื่นๆ ตัวผู้สอนเองยังไม่พร้อมที่จะใช้หลักสูตรใหม่ และคิดว่ายังไม่สมบูรณ์พอ อีกทั้งยังไม่เหมาะสมต่อผู้เรียน เพราะเนื้อหายากเกินไป และไม่ทันสมัย

กลุ่มตัวอย่าง ได้ระบุข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาด้านหลักสูตรหลักๆ ดังนี้ ควรเป็นหลักสูตรง่ายๆ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และควรจัดอบรมครูผู้สอนให้เข้าใจหลักสูตรที่แนะนำการนำไปใช้ ส่วนข้อเสนอแนะอื่นๆ คือ ควรมีหนังสือตัวอย่างให้กับครู เพื่อให้สามารถสอนตรงตามหลักสูตร หลักสูตรควรมีเนื้อหาชัดเจนและแน่นอน สอดคล้องและตรงกันในทุกๆ โรง นอกจากนี้ ควรปรับปรุงให้เรียบร้อย รวมทั้งมีข้อชี้แนะ ควรทำวิจัยหลักสูตรเพื่อทราบปัญหาและนำผลมาพัฒนาต่อไป โดยการให้ชุมชนมีส่วนร่วมและจัดทำอย่างต่อเนื่อง และควรจัดการดูงานด้านหลักสูตรในประเทศอื่นๆ เช่น มาเลเซีย เป็นต้น

2.2.16.3. ผู้เรียน

ผู้สอนจำนวนส่วนใหญ่ คือจำนวน 14 คน จากทั้งหมด 18 คน ระบุว่ามีปัญหาในด้านผู้เรียน ปัญหาที่ระบุนมากที่สุดคือ ผู้เรียนไม่มีความกระตือรือร้น ไม่ตั้งใจ ไม่ใส่ใจและไม่สนใจเรียน รองลงมาคือ ผู้เรียนไม่ให้ความสนใจ ผู้เรียนไม่รู้ประโยชน์ของการเรียนภาษาต่างประเทศ และพื้นฐานของผู้เรียนทางภาษาไม่ค่อยดีหรือไม่มีเลย ส่วนปัญหาอื่นๆ คือ ผู้เรียนชอบเป็นผู้ฟังและไม่สนใจศึกษาด้วยตนเอง ผู้เรียนมีปัญหาทางครอบครัว รวมทั้งมีพื้นฐานทางภาษาไม่เท่ากัน มีความแตกต่างกันค่อนข้างมาก และขาดทักษะการใช้ภาษา

กลุ่มตัวอย่าง ได้ระบุข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาด้านผู้เรียนหลักๆ ดังนี้ ควรมีสื่อหรือคำร่าต่างประเทศที่หลากหลาย เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนอย่างสนุกสนานและมีความรู้ รองลงมาคือ ควรสร้างจิตสำนึกที่ดีในการเรียน โดยให้เห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ของภาษาต่างประเทศ ควรให้ผู้เรียนมีโอกาสพบกับเจ้าของภาษา นำออกนอกสถานที่เพื่อศึกษานอกสถานที่บ้าง และจัดสอนซ่อมเสริมเพื่อปรับพื้นฐานของผู้เรียนให้ใกล้เคียงกัน ส่วนข้อเสนอแนะอื่นๆ คือ จัดค่ายภาษา จัดกลุ่มผู้เรียนที่มี

พื้นฐานใกล้เคียงกัน จัดพี่เลี้ยงดูแลการเรียน ปรับปรุงพื้นฐานเป็นรายคน ครูควรจัดการทบทวนในห้องเรียน และส่งเสริมให้ใช้ภาษาในและนอกห้องเรียนด้วย

2.2.16.4. จำนวนผู้เรียน

ผู้สอนจำนวนส่วนใหญ่ คือจำนวน 14 คน จากทั้งหมด 18 คน ระบุว่ามีปัญหาในด้านจำนวนผู้เรียน โดยปัญหาที่ระบุนมากที่สุดและเป็นปัญหาเดียวในด้านนี้คือ จำนวนผู้เรียนมากเกินไป ทำให้ดูแลไม่ทั่วถึง

กลุ่มตัวอย่าง ได้ระบุข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาด้านนี้หลักๆ ดังนี้ จำกัดหรือลดจำนวนนักเรียนให้น้อยลง โดยอาจจะจัดตามเกณฑ์หรือมาตรฐานที่วางไว้ นอกจากนี้ อาจจะแก้ปัญหาโดยการออกกฎระเบียบจำกัดในการรับนักเรียนให้น้อยลง และแก้ปัญหาโดยการเรียนเป็นกลุ่มมากกว่าเป็นรายบุคคล เพื่อสามารถดูแลได้

2.2.16.5. บรรยากาศในชั้นเรียน

ผู้สอนจำนวนส่วนใหญ่ คือจำนวน 12 คน จากทั้งหมด 18 คน ระบุว่ามีปัญหาในด้านบรรยากาศในชั้นเรียน ปัญหาที่ระบุนมากที่สุดคือบรรยากาศในห้องเรียนไม่เอื้ออำนวยในการเรียนการสอน เช่น มีกลิ่น เสียงดังในหรือนอกห้อง สาเหตุจากผู้เรียนเอง อากาศร้อนเกินไป สกปรก เป็นต้น รวมทั้งไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ไม่มีสวิตไฟฟ้า อาคารยังไม่เรียบร้อย เป็นต้น ส่วนปัญหาอื่นๆ คือ บรรยากาศในห้องเรียนเงียบเกินไป ไม่มีการโต้ตอบจากผู้เรียน ทำให้เกิดบรรยากาศไม่น่าเรียน

กลุ่มตัวอย่าง ได้ระบุข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาด้านบรรยากาศหลักๆ ดังนี้ คือ ควรปรับปรุงบรรยากาศในห้องเรียนให้เหมาะสม เช่น จัดห้องใหม่ ติดตั้งเครื่องอำนวยความสะดวก เช่น เครื่องปรับอากาศ หรือพัดลม ไฟฟ้า นอกจากนี้ ควรสร้างบรรยากาศความไว้วางใจและความเป็นกันเองระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนโดยการใช้เกมส์ในห้อง ฝึกและแนะนำให้ผู้เรียนมีความเกรงใจครูผู้สอนและเพื่อนนักเรียนด้วยกัน โดยการไม่ทำเสียงดังรบกวน และจัดให้มีการศึกษาจากชุมชน เพื่อสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนให้มากขึ้น

2.2.16.6. ระยะเวลาในการฝึกทักษะ

ผู้สอนจำนวนส่วนใหญ่ จำนวน 12 ใน 18 คน ระบุว่ามีปัญหาในด้านระยะเวลาในการฝึกทักษะ ปัญหาที่ระบุนมากที่สุดและเป็นข้อเดียวคือระยะเวลาน้อยและจำกัด

กลุ่มตัวอย่าง ได้ระบุข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาด้านนี้หลักๆ ดังนี้คือ ควรจัดเวลาฝึกให้มากกว่านี้ และแก้ปัญหาโดยการฝึกเป็นกลุ่มๆ ส่วนข้อเสนอแนะอื่นๆคือ จัดเวลาฝึกนอกเวลาเรียนให้กับผู้เรียน

2.2.16.7. ช่วงเวลาในการเรียน

ผู้สอนจำนวนส่วนน้อย คือจำนวน 2 คน จากทั้งหมด 18 คน ระบุว่ามีปัญหาในด้านช่วงเวลาในการเรียน แสดงให้เห็นว่าช่วงเวลาในการเรียนไม่ใช่ปัญหาหลักสำหรับผู้สอนแต่อย่างใด โดยปัญหาที่ระบุนมากที่สุดคือ ไม่เหมาะสม สาเหตุจากคาบเวลาฝึกใกล้เคียงกับช่วงเล่นกีฬา ทำให้เกิดความเหนื่อยล้า

กลุ่มตัวอย่าง ได้ระบุข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาด้านนี้หลักๆ ดังนี้คือ ควรคงกีฬาโดยเฉพาะกีฬาที่จัดนอกโรงเรียน เพราะทำให้นักเรียนไม่มีเวลาเรียนได้เต็มที่ หรือควรชี้แนะให้นักเรียนเรียนเพิ่มเติม นอกโรงเรียน โดยการจัดเรียนพิเศษ เพื่อไม่ให้ช่วงเวลาดรกับปัญหาอื่นๆ

2.2.16.8. สื่อประกอบการสอน

ผู้สอนจำนวนส่วนใหญ่ คือจำนวน 15 คน จากทั้งหมด 18 คน ระบุว่ามีปัญหาในด้านสื่อประกอบการสอน ปัญหาที่ระบุนมากที่สุดคือ ขาดแคลนและสื่อการเรียนมีน้อยมาก รองลงมาคือไม่มีงบประมาณสื่อได้ และในการผลิตสื่อเอง ผู้สอนไม่ทราบวิธีผลิตสื่อ จึงผลิตไม่เป็น สื่อเองก็ไม่หลากหลายและไม่น่าสนใจ และการจัดหาสื่อที่ดีก็ยาก

กลุ่มตัวอย่าง ได้ระบุข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาด้านสื่อหลักๆ ดังนี้คือ สื่อควรมีความหลากหลาย ควรจัดหาเพิ่มหรือจัดซื้อเพิ่ม โดยการจัดงบประมาณให้มากขึ้น ส่วนข้อเสนอแนะอื่นๆคือ โรงเรียนต่างๆควรจัดกลุ่มกับโรงเรียนอื่นๆ เพื่อช่วยในการผลิตสื่อใช้ร่วมกัน ควรเปลี่ยนเนื้อหาสื่อให้เป็นวัฒนธรรมไทยๆ แต่นำเสนอโดยชาวต่างชาติ เชิญผู้เชี่ยวชาญมาสาธิตเพื่อผลิตสื่อเอง หรืออาจจัดซื้อจากต่างประเทศ ศึกษาดูงาน หรืออาจจะใช้ครูชาวต่างชาติมาแทนหรือผลิตสื่อ

2.2.16.9. แหล่งการเรียนรู้นอกชั้นเรียน

ผู้สอนจำนวนส่วนใหญ่ คือจำนวน 14 คน จากทั้งหมด 18 คน ระบุว่ามีปัญหาในด้านแหล่งการเรียนรู้นอกชั้นเรียน ปัญหาที่ระบุนมากที่สุดคือ แหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่น้อยมาก บางแห่งก็ขาดแคลนไม่มีเลยและหาได้ยาก ส่วนปัญหาอื่นๆได้แก่ เวลาจำกัดในการไปใช้แหล่งเรียนรู้นอกชั้นเรียน นักเรียนเองใช้น้อยและไม่ค่อยได้ใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า แหล่งเรียนรู้มีบ้าง แต่ก็ไม่เหมาะสมเป็นแหล่งเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ บางแห่งมีสภาพไม่ค่อยดี

กลุ่มตัวอย่าง ได้ระบุข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาด้านแหล่งเรียนรู้ หลักๆ ดังนี้ ควรจัดแหล่งเรียนรู้ เช่นห้องสมุดที่มีอุปกรณ์และสื่อครบถ้วน รองลงมาคือควรจัดหาหนังสือพิมพ์หรือวารสารภาษาต่างประเทศ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้นอกชั้นเรียน นอกจากนี้ ควรจัดเวลาหรือคาบว่างให้นักเรียนได้ค้นคว้าด้วยตนเอง เพื่อให้ได้เรียน ภาษาต่างประเทศ ควรจัดให้ศึกษา ดูงานแหล่งเรียนรู้จากเจ้าของภาษาโดยตรง เพื่อได้สัมผัสกับเจ้าของภาษา รัฐควรสนับสนุนงบประมาณเพิ่มด้านแหล่งเรียนรู้ ควรให้โรงเรียนจัด